

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

P.O. BOX 03206 • 6116 ST. CLAIR AVENUE • CLEVELAND, OHIO 44103

Vol. LXVI

Rugpjūtis – August 27, 1981

Nr.34

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

GINKLAI IR PINIGAI

Kiek galima išleisti krašto saugumui?

Vytautas Meškauskas

Dvidešimtketuriais plunksnakočiais pasirašęs savo biudžeto ir mokesčių sumažinimo įstatymus, prezidentas Reaganas dabar atsidūrė prieš naują problemą: Ką daryti su krašto išorinės apsaugos išlaidomis. Apkarpius civilinio sektoriaus išlaidas negauta tiek santaupų, kad išlygintų biudžeto deficitą, kuris dar padidėjo sumažinus mokesčius. Žinoma, jei krašto ūkis atkustų, valstybės pajamos padidėtų ir sumažinus atskirų mokesčių mokėtojų našta. Tačiau tam, atrodo, dar reikės daugiau laiko. Tuo tarpu numatytas deficitas dar daugiau padidės, nes reikės ir valstybei mokėti aukštesnius nuosimčius už pas-kolas.

Tai reikia turėti galvoje, galvojant apie Reagano pažadą nesigailėti lėšų krašto apsaugai. Prie geriausių norų prezidento rankos yra surištos

bendra krašto finansinė padėtimi. Žinoma, tai padidina ir apetitą ... pradėti derybas su sovietais, siekiant sumažinti išlaidas ginklavinimui reikalams. Kadangi praeityje visos derybos su sovietais anksčiau ar vėliau privertė nusivilti, iš jų negalima daug ko tikėtis ir dabar. Juo labiau, jei jos bus pradėtos ne iš stiprybės pozicijų, bet noro subalansuoti biudžetą. Žinoma, ir sovietų pozicijos nėra pavydėtinos, tačiau Kremliaus valdovams kol kas dar nereikia bijoti demonstracijų prieš atominius ginklus kritikos laikraščiuose ir t.t. - kas, žinoma, palengvina jiems derėtis, vaidinti stiprius, ir blefuoti.

Išeitis prašosi tokia, kad pradedant atsiginklavimo programą reikia rimtai pagalvoti. To kio prasidėjusio galvojimo proceso pirma auka, atrodo, bus MX raketų planas. Tiksliau tariant, pačios raketos dar nesukelia galvosūkių, bet tik jų išdėstymas. Kadangi sovietų raketos greitai turėtų pasiekti tokios kiekybės ir kokybės, kad galėtų pirmu smūgiu sunaikinti visas sausumoje laikomas amerikiečių raketas, buvo kilusi mintis iškasti 4,600 slėptuvių ir tarp jų visą laiką geležinkeliais ar plentais vežioti 200 naujų MX raketų. Tokiu būdu sovietai niekada negalės žinoti, kur tos raketos yra ir negalės jų sunaikinti. Skeptikai, žinoma, galėtų pasakyti kad jei pats Pentagonas žinos jų pozicijas, tai ir sovietai per savo šnipus sužinos. Tačiau ir be to, toks planas - nors jam iš principo Carterio administracija ir kongresas pritarė - susilaukė tokios smarkios opozicijos, kad, atrodo, jis nebus vykdomas. Gynybos sekretorius Weinbergeris žaidžia su mintimi tų naujų raketų dalį laikyti dideliuose transporto lėktuvuose, skrendančiuose beveik visą laiką. Be to, jis siūlęs pradėti masinę statybą B-1 bombonešio, pakeitimui senų B-52, o jau esančias pozicijose raketas apsaugoti priešraketinėmis raketomis, kurias dabartinė technika jau igalina gaminti.

Toks sprendimas greičiausiai bus populiarus krašte, bet jis ... nepalengvins užsienio politikos vedimo. Europiečiai galės sakyti - jei jūs, amerikiečiai, nenorite laikyti savo krašte raketų ir sutikote su Utah ir Nevados valstijų gyventojų protestais nestatyti tų slėptuvių tinklo, kodėl mes negalime paklausti savo anti-atominio ginklavinimo sąjungdžių ir į savo teritoriją neįsileisti tokių ginklų? Ir, jei jūs taupote, kodėl reikalaujate iš mūsų didinti išlaidas karo reikalams? Dėl to, Valstybės Sekretoriaus

Vytautui Skuodžiui išlaisvinti iš Sovietų kalėjimo, lietuviai demonstravo rugpjūčio 17 d. prie Federalinių pastatų Chicagos centre.

J. Mažeikos nuotr.

Išpūdinga demonstracija Chicagoje

Laisvės Vytautui Skuodžiui!

Antanas Juodvalkis

Laisvuosius vakarus pasiekusi žinia, kad sąžinės laisvės ir žmogaus teisių gynėjas Vytautas Skuodis, sėdintis koncentracijos lageryje, paskelbė bado streiką. Niekas negali tiksliai pasakyti, kada Vytautas

Haig nuomone, prie bet kokio sprendimo reikia eiti ne staigiais pranešimais apie politikos pasikeitimą, bet pirmiau susitarti su sąjungininkais, kad gavus jų pritarimą. Išbuvęs 10 metų NATO vadu, Haig mano jog tai galima padaryti.

Pagal New York Times, Valstybės departamento pareigūnai skundžiasi, kad kai kurie Baltųjų Rūmų ir Pentagono pareigūnai su sekr. Weinberger priešakyje, nesą pakankamai 'jautrūs' sąjungininkams, toks, tačiau, esąs Haig. Vienas Pentagono aukštas pareigūnas į tai atkirto: 'Haig yra per daug pasinėręs į personalinę diplomatiją, kas šiuo atveju reiškia V. Vokietijos kanceli Helmuto Schmidt. Bet mes ne tam valdom šį kraštą, kad Schmidt'ui.

Visų tų problemų nebūtų, jei būtų ruošiamasi puolimo karui. Ruošiantis tik gynimosi karui, reikia pasiruošti priešą sutikti bet kur. Tam jau reikia milžiniškos pajėgos ir dar daugiau lėšų. Istorija moko, kad paprastai laimi puolėjai, išėję su nauja taktika ir ginklais. Geriausias gynimasis yra puolimas ... Tačiau demokratijos turi leisti užpuolamos, kad galėtų pačios pereiti puoliman. Deja, tokiame perėjime modernių ginklų amžiuje jau neliko laiko.

Skuodis — Benedict Scott pradėjo bado streiką ir koks jo sveikatos stovis šiandieną yra, nes tokios žinios nepraleidžiamos rusų sovietinės valdžios.

Lietuvių veiksniai ir informaciniai centrai Vytauto Skuodžio išlaisvinimo klausimą pradėjo kelti amerikiečių spaudoje, kongrese ir valdžios įstaigose. Los Angeles įsikūrusi informacijos įstaiga, vadovaujama Antano B. Mažeikos, Danutės Barauskaitės ir kitų, kontaktavo amerikiečių firmą HANNAFORD ir susitarė, kad už atlyginimą, firma talkins informacijos centrui Vytauto Skuodžio gelbėjimo akcijoje.

Keli V. Skuodžio gyvenimo bruožai

Kaip žinoma, Vytautas Skuodis yra gimęs 1929. III. 21 d. Chicagoje ir pakrikštytas Vilniaus Aušros Vartų parapijos bažnyčioje, Benedict Scott vardu. 1930 metais tėvai su mažuoju Benediktu grįžo į nepriklausomą Lietuvą. Rusų komunistams okupuojant Lietuvą, Vytautas Skuodis (Benedict Scott) tebebuvo 12 metų vaikas ir mokėsi vidurinėje mokykloje. 1953 m. baigė Vilniaus universitetą geologijos mokslus ir dirbo savo specialybėje. 1969 metais buvo pakviestas profesoriauti Vilniaus universitete iš kur po 10

Vytautas Skuodis

darbo metų buvo atleistas ir 1980. I. 9 suimtas.

1979 m. lapkričio 28 d. V. Skuodis parašė laišką JAV prezidentui Jimmy Carteriui, kuriame deklaravo turimą JAV pilietybę ir pranešė apie jo persekiojimą už žmogaus teisių ir tikėjimo laisvės gynimą. 1980 metų gruodžio 22 d. V. Skuodis nuteistas 7 m. sunkiųjų darbų koncentracijos lagerio ir 5 metų ištėrimo. Per Vatikaną pasiekė žinia, kad V. Skuodis paskelbė bado streiką. V. Skuodis kalinamas Mordovijos koncentracijos stovykloje ir pasiekiamas šiuo adresu: Tengusewskij rajon, Barasewo ind. 431-200, ucz. zch 385/3-5, Mordovskaja ASSR, Vytautas Skuodis.

V. Skuodžio žmona Irena ir dvi dukros — Giedrė ir (Nukelta į 7 psl.)

ATITAISYMAS

Klemensas Jūra, Dirvos bendradarbis Brazilijoje.

Praeitame Dirvos numeryje, pirmame puslapyje, prie laiško iš Brazilijos, klaidingai buvo atspausdinta autoriaus pavardė. Vietoj Klemensas Jūra atspausdinta Klemensas Dulkė.

Tiek vienas, tiek kitas yra žinomi lietuvių poetai.

Klemensas Dulkė (Baltutis), žemaitis, yra miręs Lietuvoje 1943 m., gi Klemensas Jūra (Jūraitis) suduvietis, daugelio poezijos ir prozos veikalų autorius lietuvių ir portugalų kalbomis, po II Pas. karo gyvena pastoviai įsikūręs Brazilijoje ir pernai lankėsi JAV-se ir Kanadoje.

Straipsnio autoriaus Klemenso Jūros dėl šios nemalonios klaidos labai atsiprašome.

SAVAITINĖ POLITIKOS Apžvalga

Incidentas Viduržemio jūroje: provokacija ar atsitiktinumas?

- Ką daryti su Khadafy? - Prekyba su priešais.

Pereito trečiadienio incidentas Viduržemio jūroje, 60 mylių nuo Libijos krantų, kur 2 JAV laivyno lėktuvai nušovė du, sovietų gamybos, Libijos lėktuvus, sukėlė šiame krašte didesnę dėmesį negu jis vertas. Mat, jo išvakarėse pasirodęs Newsweek pranešė, kad JAV laivyno pratimai toje srityje buvo aprobuoti paties prezidento Reagano ir jų tikslas buvo aiškus JAV noras parodyti, kad jos nesutinka su Libijos valdovo Khadafy paskelbimu, jog jo teritoriniai vandenys tesiasi 200 mylių nuo kranto. (Jei visos valstybės laikytųsi to paties dėsno, Viduržemio jūroje būtų sunku surasti bet kokius tarptautinius vandenius.) Dar svarbiau - Khadafy, remdamas įvairiausios rūšies teroristus, bei pats terorizuodamas Šiaurės Afrikos valstybes, seniai jau yra rakštis JAV akys, kurioms jau taip pat seniai niežti nagai ją pašalinti.

Libija yra nedidelis kraštas su 3 milijonais gyventojų, bet pereinamais metais ji surinko 22 milijonus dolerių už parduotą naftą. Toji - brangesnė už kitų kraštų produktus, nes yra geresnės kokybės ir sudeginta palieka mažiau sveikatai kenksmingų dujų - buvo daugiausiai perkama JAV, kurių oro švaros standartas jos reikalavo. Veikiant dabar jau panaikintai benzino kainų kontrolei, naftos ir jos produktų tiekėjai nenorėjo investuoti didesnių kapitalų į rafinerijas, už tat verčiau pirkto švaresnę, nors ir brangesnę, Libijos naftą.

Turėdamas tokias sąlygas, nuo 1969 m. Libiją valdė Khadafy galėjo nepaprastai padidinti savo karines pajėgas. Tiesa, jose tarnauja tik 35,000

vyrų, tačiau jis turi nusipirkęs 3,000 sovietų gamybos tankų ir 450 lėktuvų, bet nėra pakankamo skaičiaus žmonių, mokančių naudotis tais ginklais. Už tat pas juos yra 3,000 sovietų patarėjų, o šalia jų Libijos lėktuvais skrenda dar pakistaniečiai ir kitų kraštų samdiniai.

Su tokia kariuomene Khadafy sudarė grėsmę visoms kaimyninėms valstybėms. Iš tikro jis privertė savo pietinį kaimyną Chad sudaryti uniją su Libija. Pradžioje JAV nelabai jaudinosi dėl Khadafy planų sukelti islamišką 'Zalią Revoluciją' šiaurinėje Afrikoje, nes tai laikė Prancūzijos - kuri palaiko gerus ryšius su savo buvusiomis kolonijomis - reikalu. Iš tikro, prezidentas Giscard d'Estaing padidino Prancūzijos karinę pagalbą tiems kraštams. Nuotaikos Paryžiuje pasikeitė socialistams laimėjus. Tų pažiūra tokia, kad Prancūzija turi pas save pakankamai problemų, kad dar galėtų kištis į užjūrius.

Tokiu būdu JAV atsidūrė panašioje situacijoje, kaip Persijos įlankoje. Iš ten gabenama nafta yra svarbesnė Europai ir Japonijai, kaip JAV, bet apsaugoti ją turi jos vienos.

Kariškai Libija nesudaro problemos - jos teritorija visai atvira, daugiausiai dykumos, ideali aviacijos karui. Tai žino ir pats Khadafy, todėl greičiausiai nieko drastiško nepradės. Siokių tokių keblumų sudaro faktas, kad Libijoje yra pora tūkstančių amerikiečių technikų, dirbančių prie naftos šaltinių. Jie reikalingi ir pačiam Khadafy, kaip ir naftos eksportas į JAV, nes kitur jis savo brangios naftos ne-

gali parduoti. Šiais metais jo naftos produkcija, dėl sumažėjusio pareikalavimo, krito 50%. Išeina taip, kad Libija parduoda savo naftą už dolerius Amerikai, o pati už tuos dolerius perka ginklus iš Sovietijos ...

Prekybiniai santykiai su priešų yra labai komplikuoti reikalas, dažnai vedas prie absurdo. Apie tai rašo buvęs prezidentinis kandidatas Eugene McCarthy The New Republic skiltyse. Kaip žinia, birželio 9 dieną Reagano administracija paskelbė, kad Carterio embargo atšaukiamas ir Sovietija galės pirkti iki 9 milijonų tonų kviečių ir kukurūzų. Tuo pačiu laiku buvo paskelbta, kad JAV nori užsieniams parduoti 426 tūkstančius svarų sviesto. Vėliau paaiškinta, kad iš tos gėrybės pirkėjų tarpo yra išskirta Sovietų Sąjunga. Girdi, leidimą pirkti sau sviestą Sovietija galinti 'blogai suprasti'. Kitaip sakant, bolševikai gali valgyti JAV kviečių duoną sausą arba su margarinu, bet ne su sviestu ... Bet anksčiau, balandžio mėn., JAV pardavė Lenkijai sviesto ir pieno milėlių. Kur garantija, kad lenkai nebuvo pristie perleisti tą sviestą sovietams?

Dalis sviesto pertekliaus numatyta parduoti Naujai Zelandijai, kuri pati tą gėrybę eksportuoja į Sovietų Sąjungą. To kiu būdu išeis, kad Naujoji Zelandija, pigiai nupirkusi JAV sviestą, perparduos jį sovietams už brangesnę kainą ...

Kažkas panašaus buvo ir Kennedy administracijos laikais. Tada buvo uždraustas cukraus importas iš Kubos ir jo kvotos išdalintos kitoms šalims, jų tarpe 10,000 tonų teko ir Airijai. Manoma todėl, kad Kennedy giminės augino cukrinius runkelius tame krašte. Bet ... Airija pati importuodavo runkelius cukrų iš Lenkijos, kurios komunistai tasyk nebuvo taip mėgiami kaip dabar. Tai paaiškėjus, airiai turėjo pasižadėti patys naudoti lenkišką cukrų, o tikrą airišką importuoti į JAV. Galimas daiktas, kad taip bus susitarta ir zelandiečiais. Tie valgys amerikonišką sviestą, o savo eksportuos į Sovietiją, kad toji negautų 'klaidingo signalo'.

ATMETĖ IŽULŲ MELĄ

Šveicarų Rytų Instituto Berne organas "Zeitbild" liepos mėn. numeryje paskelbė baltų tautų bičiulio Hans Rychenerio straipsnį apie Baltijos valstybes. Autorius atkreipė dėmesį į sovietų ambasados Austrijos sostinėje platinamą leidinį, kuriuo stengiamasi įrodyti, kad baltų tautos laisva valia pasirinkusios sovietinę santvarką ir įsijungusios į Sovietų Sąjungą.

H. Rychener reiškia nusišėbėjimo, kad sovietų lei-

Iš kitos pusės

Vienas skaitytojas mums atsiuntė išplėstą lapą iš liepos 28 d. NATIONAL ENQUIRER, kelis milijonus skaitytojų turinčio savaitraščio, švelniai tariant, nepasižyminčiu tiesos meile. Dėl to jam iškelta daug bylų. Turbūt ieškodamas sau nepavojingos sensacijos, jis pradėjo seriją straipsnių apie UFO (neidentifikuotus skraidančius objektus) Sovietų Sąjungoje. Šiame Nr. pasakojama apie UFO pasirodymą... Palangoje. Jį matęs elektros inžinierius "Antonas Balikis" ir tūlas "Petras Mikenas". Lietuviškas UFO skyrėsi nuo kitose pasaulio vietose pasirodančių — jis buvęs labai mažas, maždaug kaip žaidimo skritulys Frisbee. Kadangi į Lietuvą Frisbee dar turbūt niekad nebuvo nusiuntęs, Balikis aiškina, kad UFO atrodė kaip dvi sudėtos sriubos lėkštės:

"Jis skrido per plentą maždaug 70 pėdų nuotolyje nuo mūsų automobilio ir staiga sustojo maždaug keturius inčus virš centro linijos".

Nespėjus Balikiui kaip nors reaguoti, UFO praskrido pro jo automobilio... apačią.

Sovietinis UFO tyrinėtojas "Dr. Aleksandr Kopeikin" aiškino korespondentui, kad UFO skraidės labai žemai, kuone paliesdamas stogus, o vyriausias specialistas "prof. Felix Zigel" pareiškė, kad atsivertęs naujas lapas UFO tyrinėjimo srityje. Mažasis UFO rinkęs žinias kitai planetai ir

"Palangos išžvalgymas buvo sėkmingas, nes jis niekados negrižo."

Man atrodo, kad čia galėtų pasirodyti naujausias mūsų veiksnys iš Kalifornijos. Jei jis gali samdyti amerikiečius, kad tie išaiškintų Lietuvos padėtį Washington, jis galėtų samdyti advokatą ir iškelti bylą tam turtingam savaitraščiui. Kokių pagrindu? O gi už šmeižimą. Visuose kraštuose buvo pastebėti tokie dideli UFO, kad net yra žmonių pagrobę, tuo tarpu Palanga turėjo pasitenkinti tik dviem sudėtom sriubos lėkštem. Kad bent kopūstų tarp jų būtų...

ym

diniai laiko Vakarų Europos skaitytojus tokiais neišmanėliais, jog drįsta skleisti aiškų melą. Visiškai nutylimas Stalino-Hitlerio paketas; 1940 m. vasaros tariamieji rinkimai į "liaudies seimą" pavaizduojami perstatoma kaip garantuojanti teisę laisvai išeiti iš Sov. Sąjungos sudėties ir t.t. Visi tokie teiginiai tėra įžulus melas, lygiu būdu kaip ir nuolatinis kartojimas, kad Sovietijoje viešpataujanti tikėjimo laisvė ir kad nebrukama rusiškumo. Tuo tarpu tikrovėje Maskva vykdo politiką, kuri reiškia ne ką kita, kaip genocidą.

Straipsnio pabaigoje Rychener reiškia pasitenkinimą, kad sovietinis melas nepajėgia pakeisti Vakarų demokratinių valstybių nusišėbėjimo Baltijos kraštų atžvilgiu. Tos valstybės dar ir šiandien teisiškai nepripaįsta Baltijos valstybių aneksijos.

APIE RELIGINĮ PERSEKIOJIMĄ LIETUVOJE

Vakarų Vokietijoje leidžiamas savaitraštis "Ostpreussenblatt", Rytų Prūsijos vokiečių organas, liepos 25 d. paskelbė ilgą straipsnį, pašvęstą lietuvių tautos laikysenai okupuotoje Lietuvoje. Autorius išsamiai pavaizdavo lietuvių tautos visuotinį pasipriešinimą ypač tikinčiųjų persekiojimui. Skaitytojai supažindinami su "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika", su Tikinčiųjų Teisėms Ginti Komiteto veikla, su gausio-

mis kunigų ir pasauliečių peticijomis. Lygiu būdu atpasakotos bylos, iškeltos tiems asmenims, kurie nepabūgo pasipriešinti persekiojimams.

Laikraštis išvedė, kad savaimė padėtis Lietuvoje esanti panaši kaip Lenkijoje. Skirtumas tik tas, kad tiesiogiai Maskvos valdomuose kraštuose valdžia turi priemonių užgniaužti pasipriešinimą.

OPPORTUNITY FOR PROFESSIONAL HELP to work & live in a small Congenial Hospital & Community
REGISTERED NURSE
RADIOLOGY TECHNOLOGIST ARRT
LABORATORY TECHNOLOGIST MT
PHYSICAL THERAPIST RPT
OR BOARD ELIGIBLE
Salary commensurate with experience & ability. 90 bed hospital N. E. Okla. 45 miles from Tulsa Send resume or contact CHARLEEN HOLBERT, GRAND VALLEY HOSPITAL, P. O. Box 278, Pryor, OKLA. 74361 (918) 825-1600, Ext. 352. EOE/M/F (32-38)

IMMEDIATE OPENING FOR REGISTERED X-RAY TECHNICIAN in a modern well equipped acute care 100 bed JCAH approved hospital. Work and live in small congenial community & hospital. Salary commensurate with experience and ability liberal personnel policies. Apply call or write to: Personnel WILBARGER GENERAL HOSPITAL, 920 Hillcrest Dr., Vernon, Texas 76384, 817-552-9351. E.O.E. (30-39)

OPPORTUNITY FOR PROFESSIONAL HELP For an 80 bed General Hospital
MEDICAL LABORATORY TECHNOLOGISTS
ASCP — MLT
also
REGISTERED NURSES.
Salary commensurate with experience & ability. Liberal personnel policies and fringe benefits. Apply call or write to: Administrator MEMORIAL HOSPITAL 224 E. 2nd Dumas, Texas 79029 806-935-7171 (27-34)

IMMEDIATE OPENING FOR PATTERN REPAIR PERSON UAW SHOP
Apply in person or send resume to:
NEW HAVEN FOUNDRY
C/O THOMAS W. LARSON
Director of Industrial Relations
58391 MAIN STREET
NEW HAVEN, MI. 48048 (32-35)

"Amber Holidays"

1981 M. EKSORSIJOS I LIETUVĄ

iš BOSTONO ir NEW YORKO

rugsėjo 17 — \$1059.00 spalio 8 — \$1019.00
rugsėjo 24 — \$1059.00 gruodžio 26 — \$ 979.00

Visos grupės aplankys KAUNĄ IR TRAKUS, bus lydimos vadovų. Prie šių grupių galima jungtis iš VISŲ AMERIKOS IR KANADOS MIESTŲ, su papildomu mokesčiu.

REGISTRACIJOS REIKALU KREIPKITES Į:

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE, INC.

393 West Broadway
P. O. Box 116,
South Boston, Mass. 02127

Telefonas: (617) 268-8764

Norintiems atsikviesti gimines atostogoms — sutvarkome dokumentus.

Istaigai vadovauja:

Aldona ADOMONIS ir Albina RUDZIŪNAS

PRICES ARE BASED ON DOUBLE OCCUPANCY AND ARE SUBJECT TO CHANGES. REGISTERED TRAVEL AGENT # TA 0324

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: VYTAUTAS GEDGAUDAS

PUBLICATION NUMBER (USPS—157580)

Second-class postage paid at Cleveland, Ohio. Published Weekly by American Lithuanian Press Radio Ass'n. VILTIS Inc. Subscription per year \$17.00. Single copy 35 cents.

Prenumerata metams \$17.00, pusei metų \$9.00 • Atskiuro numerio kaina 35 centai • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomone • Nespausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų turini ir kalbą redakcija neatsako.

LITUANISTINĖSE MOKYKLOSE PRADEDANT MOKSLO METUS

Artinasi rugsėjis, o su juo ir naujų mokslo metų pradžia. Ji paprastai visada neša rūpesčius tėvams, mokiniais ir mokytojams, pastaraisiais laikais visais ir visus, kurie dirba toje profesijoje. Nekalbėsime čia apie viešąsias ar privačias mokyklas su dėstomąja valstybine kalba. Jos turi savo problemų, bet nestokoja ir visokių priemonių tinkamai susitvarkyti. Mums daugiau rūpi mūsų lituanistinės mokyklos, kurioms visa širdimi trokštame ir linkime, kad judarbas ir ateinančiais metais būtų sklandus, našus ir visokeriopa sėkmingas.

Kaip bekalbėsime, mokyklinio darbo sėkmė daugiausiai pareina nuo mokytojų atsidėjimo ir pasišventimo, nes jie yra mokyklos siela ir širdis. Iš jų daug reikalaujama, bet, kaip taisyklė, jiems tik simboliškai teatlyginama mūsų mokyklose. Valdinės mokyklos, apsirėždamos žinių perteikimu, kartais mokytojus padaro valdininkais ar amatininkais, jose pašlyja drausmė, netgi nusikaltimai ima reikštis. Vargas tokioms mokyklų sistemoms. Mūsų laime, plačiausiai suprasta lituviškoji mokykla niekur ir niekada tokio vargo neturėjo, nes joje greta mokymo tolygioje aukštumoje buvo keliamas ir auklėjimas — idealistiniu nusiteikimu pagrįsto charakterio formavimas. Ne tik iš katedros skelbiamu žodžiu, bet ir praktiškai gyvenime mokytojų rodomu pavyzdžiu.

Nesileidžiant į detales, vis dėlto tenka primygtinai pastebėti, jog šia kryptimi vedama lituviškoji mokykla savo auklėtiniais giliai įskiepijo daug daugiau dvasinio atsparumo, negu tamsiausios okupacijos sutemoje vad. dabartinė valdžia okupuotoje Lietuvoje pajėgia išrauti, nors tai padaryti įniršusiai siekiama jau ketvirtas dešimtmetis. Užtat nuosirdžiai savo pašaukimą vykdydami, mokytojai proporcingai bene daugiausiai bus nukentėję, prieš savo valią atsidurdami arba Sibiro tremtyje, arba išeivijoje.

Nemaža jų, kurie vyko į šį kraštą, tylomis puoselėjo viltį, kad čia ras sąlygas bent lituanistiniam dalykam lietuvių parapijinėse mokyklose dėstyti normaliu laiku. Ir tokia viltis atrodė visiškai natūrali. Kaip Strazdelio "Pulkim ant kelių" įžanga į lituviškas mišias. Deja, tie laikai pasirodė

negrižtamai praėję. Todėl prisiejo Europos stovyklų pavyzdžių lituviškasis švietimas ir patriotinis auklėjimas iš nieko organizuoti vargingomis įnamio sąlygomis, savitgalio lituanistinėse mokyklose. Ir čia mokytojai, giliai įsitikinę, jog nutautimas prasideda nuo savo tėvų gimtosios kalbos išsižadėjimo, pasiekė isidėmetinių nuopelnų, ne tik sulėtindami nutautimo slinkti, bet ir paruošdami savo auklėtinius lituanistiam auklėjimui ateityje vadovauti. Pagarba jiems.

Prie to, kas šioje vietoje buvo moksleiviu atžvilgiu pasakyta praėjusius mokslo metus baigiant, tektų pridurti visuotinis susirūpinimas, kad lituanistinėse mokyklose mokinių skaičius metai iš metų mažėja, užuot susilaukus jų daugiau ir daugiau. Pasiteisinti norintieji visada suras motyvų kodėl jų vaikai mokyklų nebelanko, ar — kiek palankę — klase nebesiurodo. Zinoma, apsigyvenus toli užmiesčiuose, mokyklų pasiekimas sudaro sunkumų, bet tie sunkumai nėra nepakeliami tėvams, kurie nuosirdžiai siekia, kad jų prieauglis ir išeivijoje pasiliktu ištikimas savo protėvių tradicijoms, o aktyviai dalyvaudamas lituviškame gyvenime tampriais ryšiais dvasiškai jungtųsi ir su savo tėvais, ir su išeivijoje brendusiais draugais ir pagaliau su savo bendraamžiais tėvynėje, nebūtinai juos asmeniškai aplankant ir susitinkant. Tad žengiant į naujus mokslo metus, tenka visomis priemonėmis įtikinti tėvus jog nė kieno kito, tik jų tiesioginė pareiga pasirūpinti, kad lituanistinės mokyklos galėtų savo klases užpildyti naujais, ar sugrįžusiais mokiniais.

Mūsų mokyklos išeivijoje yra labai svarbus dalykas ir visai lituviškai visuomenei, kuri metai iš metų praturtėja amerikiečių mokyklų paruoštais aukštų kvalifikacijų intelektualais. Bet menka paguoda bus visiems, kada tie intelektualai pasirodys lituviškais beraščiais. Todėl atrodo savaime suprantama, jog būtų labai neteisinga tų mokyklų rūpesčius ir išlaikymo našta palikti vien tik mokytojams ir tėvams. Kas kuo galėdamas, turėtų kiekvienas prisidėti, kad lituanistinės mokyklos gražiai veiktų ir ilgai, ilgai išsilaikytų: rūpesčius pažinkime, paramos prašymus išgirsime ir savo duoklę joms su kaupu suteikime. Tai yra mūsų nuo-

'Aš niekad neužmirštu Lietuvos reikalų'

Clevelando lietuvių pokalbis su dviem JAV Kongreso nariais

Nors Clevelandas jau senokai nebeturi lietuvių organizacijų centrų, tačiau judri visuomenė yra aktyvi ir kultūrinėje ir politinėje veikloje.

Štai rugpiūčio 16 d. popietę keliolika kviestinių lietuvių susitiko su dviem kongresmanais ir pasikeitė mintimis daugiausiai pavergtąją Lietuvą liečiančiais klausimais.

Kongresmanai — Dennis Eckart, atstovaujantis Euclidą ir kai kuriuos kitus Clevelando priemiesčius ir Steve Gunderson, atstovaujantis trečiąjį Wisconsiną distrikto. Eckart — jaunas, miestietis, gerai susipažinęs su tautinėm Clevelando grupėm, demokratas. Gunderson — jaunas, atstovauja daugiausiai ūkininkų rajoną, susidedantį jau iš gero kai suamerikonėjusių norvegų ir kiek mažiau lenkų, respublikonas. Abu pirmus metus kongrese. Abu šviesūs, išsimokslinę, išprusę, moką kalbėti ir klausyti vyrai.

Jiedu susipažino ir susidraugavo pirmomis dienomis Washingtono. Suprato, kad juodu jungia nemaža ryšių, bet yra ir didelių skirtumų. Šiems mažinti ir įsigyti patirties sutarė vienas pas kitą pasisvečiuoti.

Šių metų gegužės mėnesį clevelandietis Eckart praleido tris dienas su ūkininkais Wisconsin, o dabar Gunderson — 3 dienas Clevelando didmiestyje. Abiejų dienotvarkės buvo kupinos susirinkimų, posėdžių, pietų, vakarienių, pasitarimų ir t.t. Abu kongresmanai yra patenkinti galėję susipažinti su skirtingomis problemomis skirtingose Amerikos dalyse. Abu sako pasimokę iš vienas kito ir, svarbiau iš vienas kito distrikto žmonių.

Eckart taria dabar geriau suprantas ūkininkų gyvenimą, jų ekonomines ir kitokias problemas; gi Gunderson sakosi aiškiau matąs didmiesčių problematiką, skirtingų kultūrų grožį ir svarbą, jų bendradarbiavimą, miestų ekonomiką ir pan.

Šitokia tad proga su abiem kongresmanais gražiai išpuoštoje Lietuvių namų valgykloje ir susitiko būrelis Clevelando lietuvių. Į čia jie buvo sukviesti Clevelando lietuvių demokratų vado Jono Nasvyčio, kuris nepraleidžia progos JAV politikų tarpe kelti pavergtos Lietuvos bylą ir jungti juos į kovą už nepasiduodančius brolius lietuvius pavergtoje tėvynėje.

širdus skatinimas, lituanistinėms mokykloms naujus mokslo metus pradedant.

Po trumpo Nasvyčio sveikinimo, pokalbiui toliau vadovavo jo dukra Vilija, labai šauniai ir guviai bei sąmojingai svečiams pristatydamą susirinkusius ir vadovaudama diskusijoms.

Pirmuoju kalbėjęs Algirdas Kasulaitis pasidžiaugė žmogaus teisių klausimo pastatymu prez. Carterio administracijos metu ir nuogaštavo, kad žmogaus teisės, taip svarbus, principinis Amerikos laisvės elementas prez. Reagano administracijos yra lyg nustumiamas į paraštę, tiek iš esmės, tiek kaip užsienio politikos sudedamoji dalis. Klausėjas prašė svečių pasisakyti tuo reikalu apskritai ir specialiai kokios nuotikos žmogaus teisių reikalu dabar yra kongrese. Kartu klausė ką jiedu, o ir apskritai kongresas daro pagelbėti Vytautui Skuodžiui, nekaltai įkalintam bolševikiniam kalėjime. Juk jis yra amerikietis, gimęs Chicagoje ir nuteistas už vykdymą savo žmogaus teisių — kalbėti tiesą ir veikti prieš melą ir priespaudą.

Kongresmanas Gunderson atvirai prisipažino, kad užsienio reikaluose jis esąs labai mažai patyręs ir todėl specifiniai klausimai jam sunkūs atsakyti. Kas liečia prez. Reagano nusistatymą žmogaus teisių klausimu, jis trumpai patvirtino administracijos nusistatymą: esą tyli akcija atsieksianti geresnių rezultatų; sankcijos dėl nukrypimų žmogaus teisių srityje turi atspindėti kito krašto santykį su Amerika (anksčiau griežtesnės sankcijos dažnai buvo taikomos Amerikos draugams, o švelnesnės priešininkams) ir t.t.

Kongresmanas Eckart sakė, jog jis irgi yra susirūpinęs šios administracijos nusistatymu, bet džiaugiasi, kad kongrese yra visa eilė respublikonų, kurie nenuilstamai dirba šioje srityje kartu su demokratais. Eckart mano, kad esmėje pakitimas žmogaus teisių gynimo srityje bus mažesnis negu dabar gali atrodyti.

Eckart pareiškė, kad jis yra gerai susipažinęs su Vytauto Skuodžio byla ir tuo reikalu kalbėjęs su valstybės sekretorium liepos viduryje. (Kongresmanas Eckart yra Atstovų Rūmų Užsienio Reikalų Komiteto narys. Komiteto nariai reguliariai — kas trys savaitės — susitinka su valstybės sekretorium pusrytiniais posėdžiams).

Eckart pabrėžė, kad tu pokalbių metu "aš niekuomet neužmirštu Lietuvos reikalų". Jis pridūrė, kad specialiai Skuodžio reikalu sekr. Haig prižadėjo duoti

jam (Eckart) atsakymą ("a more definitive response") po Darbo dienos.

Dr. Augustinas Idzelis paklausė kongresmanų apie JAV kviečių pardavimą Sovietų Sąjungai ir tokios prekybos svarbą apskritai (turtint galvoje ir Kanados bei kitų Vakarų valstybių prekiavimą).

Gunderson pareiškė, kad jis pritaria tuo reikalu administracijos politikai, nes jis žvelgia į šią problemą visų pirmiausiai iš savo atstovaujama žmonių ekonominių interesų taško. Eckart nesutiko, nors ir jis tarė, kad maisto ištekliai neturėtų būti JAV užsienio politikos įrankiu.

Algis Rukšėnas iškėlė Laisvosios Europos Radijo / Laisvės Radijo klausimus nuogaštaudamas, kad norima tų radijo stočių svarbą ir galią sumenkinti mažinant transliacijų skaičių, perkeltant jų veikimą iš Europos į Ameriką, mažinant biudžetą ir t.t.

Eckart pareiškė, kad jis ir su tuo klausimu yra susipažinęs; yra dėjęs pastangų; žina, kad viceprez. Bush yra už tų radijo stočių tolimesnį netrukdomą veikimą, etc. Eckart manė, kad jiems (kongreso narių grupei už radijus) pavyks visą reikalą pasukti į gerąją pusę.

Viešnagės proga abiem Lietuvos ir lietuvių draugams buvo įteikta po knygą — A. Rukšėno "A Day of Shame", kurią čia pat esantis autorius autografavo. Kongresmanas Gunderson tarė, jog jau anksčiau esąs apsisprendęs rudenį savaite atostogų praleisti rytuose ir nieko nedaryti, išskyrus skaityti. Dabar gi žina, ir kokią knygą skaitysiąs). (Kaip žinia ši knyga dabar yra privaloma lėktūra Pakrančių Apsaugos Akademijos kariūnams aspirantams).

Baigdamas jis taip pat pažadėjo visokeriopą pagalbą Lietuvai ir lietuviams. Lietuvių Klubo pirm. Z. Dučmanas šia proga jį pakėlė klubo garbės nariu. Eckart jau tokiu nariu yra.

Pokalbyje dar dalyvavo teisėjas O'Bell su žmona, Regina Nasvytienė, teis. Donal Mull su žmona, Algis Matulionis, John DeRichter, p. Idzelienė, Romas Bridžius, p. Rukšėnienė ir kt. (kdi)

WANTED AT ONCE JOURNEYMEN TOOLMAKERS

Must be able to set up work from blue prints & close tolerance. For all shifts. We offer competitive wages and no lay-offs, complete benefit package and some overtime. Apply call or write to: Mr. Ron Norris C & A TOOL ENGINEERING, INC. 111 S Main St. Churubusco, Indiana 46723 (10 Miles No. of Ft. Wayne) 219-693-2167

An Employee Participation Company (33-39)

Nuo piramidžių iki Akropolio

(7)

Henrikas Stasas

Saulė jau buvo gerokai pakilusi virš melsvų kalnų, kai palikome Tiberiją. Autobusui nutolus, iš Galilėjos aukštumų dar vis matėsi Genezareto ežeras, kaip mėlynas zefyras saugomas kalnų.

Vykome pagrindiniu žemutinės Galilėjos keliu į Kaną. Per visą šią sritį tęsiasi neaukštų kalnų grandinė su plačiom plokštakalnėmis; tarp jų kaip mėlynai kaspiniai vingiuojasi upeliai derlingi slėniai ir vietomis klampūs pelkynai. Žaliuojančias vaismedžių ir daržovių plantacijas pajvairina pievose milijonai laukinių gėlių, o alyvos ir figų medžiai teikia visam šiam kraštui pavėsingą ir jaukią Kristaus laikų atmosferą.

Tokia idiliška aplinka ir šiandien supa senąjį Kanos miestelį. Neįvažiavus į miestelį jau iš tolo matosi iš žalios aplinkos iškilusios dvi bažnyčios. Viena jų katalikų, kita graikų ortodoksų. Aplankėme katalikų bažnyčią, kurią tvarko pranciškonų vienuoliai. Statyta 15-tame šimtmečiuje ant buvusios senos bažnyčios pamatų. Iš anų laikų dar išlikę keli mozaikos fragmentai. Sakoma, kad ji statyta ten, kur Kristus Kanos vestuvių vaišių metu vandenį pavertęs vynu. Bažnyčios kriptoje dar ir dabar stovi akmeninis indas, kuris

manoma išlikęs iš žydų perijodo ir vienas iš šešių, kurių Kristus naudojęs pirmajam savo stebuklui. Tačiau toks pat indas saugomas ir graikų ortodoksų bažnyčioje ir iš teigia kad jų bažnyčia stovi ten kur vyko Kanos vestuvės.

Apskritai Kanos miestelis teikia, čia pirmą kartą atvykusiam, labai simpatiną ir malonų vaizdą. Gyvenamieji namai švarūs, daugumoje statyti iš kalkakmenų ir gražaus europietiško stiliaus.

Neilgai teko čia viešėti. Prie bažnyčios esančioj krautuvėlej įsigiję keletą suvenyrų ir paragavę Kanos vyno, vykome toliau Jezrylio slėniu Taboro kalno link.

Jau iš tolo pastebėjome žaliuojančiame Jezrylio slėny iškilusį vienišą kalną. Jo vienišumas ir simetrinė forma primenantį mūsų pilialkalnius yra šiame krašte neįprastas gamtos reiškiny. Todėl iš seno šį kalną gaubia paslaptiną mistinė atmosfera.

Krikščionims jis žinomas, kaip Kristaus pasirinkta vieta, kur jis pasirodė savo artimiausiems pasekėjams Petriui ir Jonui. O žydams šis kalnas yra lemiamo mūsų šio vieta. Šio kalno papėdėje, Barakas, įsiviliojęs į pelkes, Sisros vadovaujamą kananitų armiją, visiškai sunaikino. Taigi Taboras yra vienas iš trijų garsiųjų Izraelio kalnų šalia Hermono ir Karmelio.

Palikę Taborą ir kiek pavaižiavę Jezrylio slėniu, vėl pakilome į Galilėjos aukš-

tumas, kur tarp kalnų pastebėjome plačiai išsidriekusį Nazareto miestą. Pačiame mieste nesustojome. Autobusas sustojo kalne iš kur matėsi saulėtos popietės skaidrume visas miestas ir plačios apylinkės. Žiūrėdami į šio miesto saulės nušviestus stogus ir iškilus pastatus, atrodė, kad skaitome vaizdingą daugelio amžių istorijos knygą. Marijos Apreiškimas ir Kristaus čia praleista jaunystė paženklino šį miestą šventumo antspaudu, kuris išliks iki pasaulio pabaigos. Čia Kristus pažino ir daugelį tautų, kurios per Jezrylio slėnį keliavo, nes per Nazaretą tada vedė pagrindiniai keliai iš tolimes Azijos. Pro Nazaretą keliavo graikų kolonistai į Decapolį, žydų pilgrimai į Jeruzalę ir ir romėnų legijonai, kurie čia žydų ir samaritiečių amžinas kovas malšindavo. Nors šiandien Nazaretas ir pasikeitęs, išaugęs į nemažą miestą su moderniais šių dienų įrengimais, tačiau aplinkiniai kalnai, uolėti skardžiai ir Kristaus pėdomis vaikščiotą žemę liko tą pati. Žavingą šio miesto vaizdą užfiksavę savo filmose ir mintyse paskendę amžių istorijoje vykome toliau į Nablus.

Galilėjos sritis baigėsi ir mes pasiekėm Samariją, kuri prasideda pietryčiuose prie Karmelio kalnų ir tęsiasi iki pietinio galo Armagedono slėnio. Ši sritis taip pat pasižymi savo gamtiniu grožiu. Per visą kraštą išsidriekę ne aukšti bet labai žavūs kalnai su žaliais slėniais. Tarp kalnų gražiai išsidėstę miesteliai ir kaimai, kurių tarpe didžiausias Nablus miestas. Miesto pavadinimas kilęs iš romėnų Neapolis, t. y. naujas miestas. Įkurtas Vespasijano ir Tito armijų veteranų. Anais laikais čia daugiausia gyveno romėnai. Šiame mieste gimė žinomas graikų filosofas Justinas, kuris tapęs krikščioniu ir ginčydamas jų veiklą, vėliau buvo nukankintas. Viduramžiais čia daugiausia gyveno arabai, kurie ir šiandien sudaro gyventojų daugumą.

Netoli Nablus yra pagarsėjęs Jokūbo šulinys. Tai viena iš autentiškiausių liekanų šiame biblijos krašte. Prie šio šulinio Kristus sutikęs samaritietį ir paprašęs jos vandens, tačiau ši nesutikusi žydui patarnauti. Tada Kristus jai sakė: "Kas šitą vandenį gers, tas ir vėl jaus troškulį, bet kas gers vandenį, kurį aš duosiu, tas nebetroš per amžius".

1912 metais rusų ortodoksai aplink šį šulinį pradėjo statyti didelę baziliką,

Lietuviai esame visi —
Lietuvių Fonde ar esi?

LIETUVIŲ FONDAS

2422 WEST MARQUETTE RD.
CHICAGO, ILLINOIS 60629
PHONE: 312 925-6897
U.S.A.

LITHUANIAN FOUNDATION

1981 LIEPOS MĖN. ĮNASAI.

Santrumpa: atm. įn. — atminimo įnašas. Suma parašyta po pavardės, reiškia įnašų iš viso, įamžintojas...

1 x	\$5.00	Linkus Petras, atm. įn., padidina Kvikių Br.	\$205.00.
1	\$10.00	Strungienė Magdalena, atm. įn.: Vaitkus Viktoras	\$10.00
1	\$20.00	Gražulis Bronius, atm. įn.: Alkaitis Antanas	\$20.00.
1	\$25.00	Urbonienė Bronė, atm. įn.: Urbonas Vincas	\$125.00.
2	\$40.00	Nasvytis Algirdas L., atm. įn.: Alkaitis Antanas ir Janavičius Ignas ir Marija \$40.00, Šaulys Kazimieras, Prel., atm. įn.: Saulienė-Oželytė Elena	\$250.00.
1	\$50.00	Petrauskas Stasys, M.D., atm. įn. padidina N.Y. Lietuvių Gydytojų Draugiją	\$550.00.
8	\$100.00	Andraitis Pijus (Jurgis), Kun., atm. įn.: Džiugas Stasys, seserėnas \$100.00, Bielskus Pijus, Inž., atm. įn.: Bielskienė Genovaitė \$335.00, Continental Bank Foundation dėka Tamkūnaitis No. 4816 \$100.00, Dirgėla Adolfas ir Ona \$100.00, Povilaitis Petras in Anelė \$2,500.00, Prunskis Jonas ir Vanda \$600.00, Rytinio Pakraščio Tautinių Sokių šventės 13 Tautinių grupių \$100.00, Tamoliūnas Algis P. ir Rima L. - Skorubskas \$100.00.	
1	\$125.00	Kačinskas Ričardas, atm. įn.: Kačinskas Leonas, brolis	\$125.00.
2	\$200.00	Mikaila Balys, atm. įn.: Mikailaitė Ona, sesuo \$200.00, Savickas Jonas ir Elena	\$200.00.
1	\$500.000	Mažonas Kazimieras, Sr.	\$500.00.
2	\$1,000.00	Jokubaitis Pranas, Kun. \$100.00, Motušis Kazimieras	\$1,000.00.
1	\$2,000.00	Gailius Alfonsas, atm. įn.: Gailius Veronika	\$2,110.00.
1	\$20,340.40	Kodis Agnes Stipendijų Fondas, testamentinis palikimas	\$20,340.40.
23		Iš viso 23	\$26,355.40

Lietuvių Fondas įžengė į trečią milijoną ir pagrindinis kapitalas 1981. VII.31 pasiekė \$2,090,007.66. Gautomis palūkanomis parėmė lietuvišką švietimą, kultūrą ir jaunimą \$816,562.77.

Palikimai sudaro svarbią Lietuvių Fondo kapitalo dalį. 1981.VII.31 imt. palikimais gauta \$512,855.68.

Sudarykite testamentus ir bent dalį turto palikime Lietuvių Fondui. Testamentą įrašykite šį tikslų pavadinimą:

"LITHUANIAN FOUNDATION, A NON-FOR-PROFIT,
TAX EXEMPT, ILLINOIS CORPORATION,
2422 W. MARQUETTE ROAD, CHICAGO, ILLINOIS 60629"

Visi statykite Lietuvių Fondą, nes gautomis palūkanomis remiamas lietuviškas išlaikymas.

JOB SHOP FOREMAN
Aggressive with job shop experience. Must be familiar with all phases of heavy plate and structural fabrication.

A-1 WELDING & FABRICATING INC.
E. 32ND & OMAHA AVE.
LORAIN, OHIO 44055 (29-35)

Atvykę į Chicago, būtinai

**pasinaudokite
proga**

**PUIKIAUSIUS
KAILIUS**

Chicagoje rasite pas vienintelį
lietuvių kailininką

**NORMANA
BURŠTEINA**

185 N. WABASH AVE. CHICAGO, ILL. 60601
Tel. krautuvės (312) 263-5826; namų (312) 677-8489.

tačiau pirmas pasaulinis karas statybą sutrukdė ir ji niekad nebuvo baigta. Šiandien čia stovi maža koplytėlė, kurios centre Jokūbo šulinys. Koplytėlė prižiūrima graikų ortodoksų, gražiai išpuošta ikonon ir senais paveikslais vaizduojančiais samaritietį su Kristumi prie šulinio. Paragavę šio šalto, gaivinančio vandens mūsų autobusus riedėjo toliau Samarijos žeme į Jericho.

Samarijos kalvos ir spalvingi slėniai greit išnyko. Artėjome prie Negyvosios jūros. Raudonas granitas, šiurkštus smėlis ir uolų skeveldros pakeitė ligi šiol matytą gyvą gamtą. Atsidūrėme žiaurios Judėjos prieglobstyje, kuri priminė Luko evangelijoje aprašomą keleivį ėjusį iš Jeruzalės į Jericho. Kaip žinome, jis buvo plėšikų užpultas, apnuogintas ir paliktas pusiau gyvas šios žiaurios gamtos aplinkoje. Niekas juo nesiurpino ir nesuteikė pagalbos, tik samaritietis užsodinęs jį ant asilo nugabeno į artimiausią užėigą ir jį globojo.

Taip važiuodami tarp uolų ir saulės įkaitintos dykumos pagaliau pastebėjome pilkai žalsvą Negyvosios jūros vandenį. Jūrą supo aukšti granito kalnai. Kaip mūsų kelionės palydovas aiškino, kalnai keletą kartų dienoje keičia savo spalvą.

Jūra ir visa aplinka atrodė labai išpūdingai, nes vandens spalva sudarė didelį kontrastą geltonai ir rausvai aplinkai. Priartėję prie jūros važiavome niekeno žemės ruožu, nes čia pat buvo Jordanijos siena, kuria žymėjo į Negyvąją jūrą įtekančias Jordanas. Šiuo ruožu kiek pavaižiavus, autobusas sustojo prie naujo daugiaaukščio pastato, — mūsų viešbučio. Šioje apylinkėje nebuvo jokio miestelio, o tik viešbutis ir dar keletas pastatų. Aplinka žavėtina: vienoj viešbučio pusėj mėlynuojanti jūra su grimstanciais vandenys kalnų atspindžiais, kitoj pusėj dangų remianti rausvo granito uola nusitęsianti visu jūros pakraščiu.

Atvykome čia, kai saulė jau buvo pasislėpusi už kalnų. Tad skubėjome sunešti savo lagaminus, kad dar spėtume paplaukioti Negyvos jūros prisotintame druskos vandeny. Nuskubėjome prie jūros. Mėginome plaukti. Pasirodė juk visi be išimties esame geriausi plaukikai. Reikėjo tik vandenyje atsigulti ant nugaros ir be jokių pastangų plūduruoti, kaip rąstas. Taip vandenyje gulėdamas gali ramiai laikraštį skaityti. Mat vanduo tiek prisotintas druska, jog žmogaus kūną lengvai išlaiko paviršiuje.

(Bus daugiau)

ZEFIRANTĖS

AGNĖ LUKŠYTĖ

[3] Dirvos 1981 m. konkurse premijuota novelė

Grijusi namo tuojau paskambinau Cėlei į Brisbanę ir papasakojau apie Benignos kilmę. Cėlė susidomėjo ir pareiškė, kad dukros vaikai jau sveiki ir ji grįšianti už dviejų savaitių.

Sekantį šeštadienį, sutartą valandą, atvykau pas Benigną atsiimti pasiūto drabužio atsinešdama medžiagą palaidinukei.

Tik ką įžengus pro vartelius sustojau ir dairiausi aplinkui. Visas kiemas buvo pasipuošęs žydinčiomis zefirantėmis. Balti, tiesiog spindintys žiedeliai lengvai lingavo švelniame vėjelyje, kuris pūtė iš vakarų. Azalijų krūmokšniai, plačiai išsidriekusiomis į šalis šakelėmis, lyg kokiomis globojančiomis rankomis saugojo gležnus žiedelius.

Benigna, išėjus iš vidaus, nulipo laiptais į kiemą ir pabučiavo mane į abu žandus. Ji buvo nepaprastai linksma — tai jautėsi net jos eise-noje, kuri buvo dar lengvesnė ir grakštesnė negu visada. Jos akys žvilgėjo džiaugsmu.

Viduje, apvilktą Benignos pasiūtu drabužiu, buvau patenkinta, nes sukirpimas, kurį ji man išrinko, labai tiko, o pasiuvimo kaina neaukšta. Atsineštos medžiagos palaidinukei ji nepriėmė, atsiprašydama, kad ji neužilgo išvyksianti.

Benigna tučtuojau mane pakvietė į užpalkinę verandą, kurioje stalelis buvo padengtas vaisėmis. Kai mudvi susėdom, pradėjau girti jos kiemelį, išpuoštą žydinčiomis zefirantėmis. Ji pažvelgė į mane kažkaip šelmiškai ir paklausė ar aš žinanti senovės graikų mitologines pasakas. Pasakiau, kad šį bei tą prisimenu. Šiek tiek stebėjau dėl jos klausimo.

— Ar jūs pastebėjot, kad Sydnėje, vasario mėnesį, pučia švelnūs vėjeliai iš vakarų?

— Pastebėjau.

— Senovės graikų mitologijoje vakarų vėjo vardas — Zefyras.

Tylėjau ir laukiau ką Benigna sakys toliau. Ji pradėjo juoktis:

— Jūsų veide išskaitau laukimą. Norėjau tik pasakyti, kad zefirantas, žydinčias mano kieme, kažkoks daržininkas, labai tiksliai žinojęs senovės graikų mitologiją pavadino Zefyro vardu.

— A, dabar suprantu. Tikrai kad tiksliai pavadinta.

Pamažu mudviejų kalba užsimezgė apie lietuvius. Pasakojau Benignai apie gyvenimą Nepriklausomoje Lietuvoje. Ji klausėsi nepaprastai susidomėjus.

— Kaip keista... Gyvendama Anglijoje nė nepagalvodavau apie lietuvius, bet atsikėlus į Australiją tam tikros aplinkybės mane suvedė su lietuviais.

— Ar jums teko asmeniškai susipažinti su lietuviais?

— Taip.

Nors Benigna kurį laiką tylėjo, bet jos veide išskaičiau aiškų norą išsiskirti.

— Papasakokit su kokiais lietuviais susipažinot Australijoje. Gal ir aš juos pažįstu?

— Tai buvo vyras: Donaldas Raulinaitis. Angliškai jis vadinosi Don Raoul.

Lietuvišką pavardę Benigna pasakė labai aiškiai, bet anglišką išsakė paraidžiui.

— Neteko tokio asmens pažinti nei apie jį girdėti.

— Jis yra Jungtinių Valstybių pilietis.

Benigna šypsojosi. Man buvo aišku, kad ji jautėsi labai laiminga.

— Atleiskit man ir nepalaikytą išžulumą, bet jūs esat labai graži. Jūsų veidas nušvitęs

džiaugsmu. Tik mylinčios moters veidas būna nupliekistas tokia švelnia išraiška.

Benigna priėjo prie manęs, pabučiavo mane į abu žandus.

— Ačiū už tokius mielus žodžius. Nežinau ar esu labai graži, bet prisipažįstu — esu išimylėjus ir jaučiuos laiminga.

— Reiškia, jūs esat išimylėjus į Donaldą Raulinaitį.

— Taip. Žinau, kad jus nustebins tas faktas: aš Doną myliu ištisus dvylika metų, nors tame laikotarpyje jo nė karto nemačiau.

— Nė karto nematėt?

Benigna pavaikščiojo po verandą, kai sustojo prieš mane, jos veidas jau buvo šiek tiek apniukęs.

— Neužilgo medu vėl pasimatysim. Tiesiog negaliu tuo tikėti. Man jau suėjo keturiasdešimt du metai. Į mano meilės jausmą yra įsiliejusios subrendusios moters abejonės. Mudu abu būsim pakitę nevien fiziniai, bet ir dvasiniai.

— Netikiu, kad jūs būtumėt pakitusi fiziniai. Jūs atrodot kokių dvidešimt aštuonių metų, o ne keturiasdešimt dviejų, — užprotestuoju.

— Galbūt, fiziniai aš nedaug pakitusi, bet dvylika metų yra pakankamai didelis laiko tarpas pasikeisti dvasiniai. Susitikus, galbūt, aš jo negalėsiu mylėti, o gal jis manęs nebemylės...

Benignai nutilus jaučiau savy toki susidomėjimą, kad jos paprašiau:

— Aiškiai yra kažkokia įdomi paslaptis. Jei galėtumėt man papasakoti apie savo draugystę su Donaldu Raulinaičiu — labai norėčiau išgirsti.

— Ar jūs prižadat niekam, absoliučiai niekam neprasitarti apie tai, ką aš jums noriu papasakoti? Net nei jūsų draugei Cėlinai?

— Prižadu.

— Po tam tikro laiko jūs galėsit visiems pasakoti. Jūs pati žinosit, kada bus galima pasakoti.

— Prašau, pasitikėkit manim.

— Gerai, pasitikiu. Matot, keistas dalykas, žmogus kartais taip nori kam nors išsipa-sakoti, nes jame tiesiog nebesutelpa susikau-pęs jausmas ir mintys. Mano pusseserė Monikė, gyvenanti čia Sydnėje, daug ką žino, bet yra daug įdomiau išsipa-sakoti svetimam žmogui. Nuo savųjų tenka daug ką nuslėpti, nes jie tuoj pat džiaugsmą "nusmaugia" pasakymais: "Kodėl taip?; Negalvok taip; Nedaryk šitaip ir taip toliau." Svetimas žmogus sugeba objektyviau klausyti.

— Tai tiesa, — pritariau jai.

Benigna vaikščiojo po verandą ir trynė mažų, dailių rankų delnus.

— Aš noriu jums viską nuodugniai išsipa-sakoti, o jūs man prižadėkit, baigus pasakoti, pareikšti savo nuoširdžią nuomonę apie visą šį reikalą.

— Gerai.

— Pradėsiu iš pat pradžių. Augau Anglijoje. Po Antrojo Pasaulinio karo Prancūzijoje gyvenimo sąlygos buvo labai blogos. Mes turėjome giminių Anglijoje ir nutarėm į šį kraštą persikelti. Mano tėvai, brolis, sesuo ir aš persikėlėm į Angliją. Ekonominės sąlygos buvo blogos ir Anglijoje. Anglijoje baigiau pradžios mokyklą ir įstojau į vakarinius kursus vienoje Technikos Mokykloje mokytis siuvimo. Vos baigus kursus su tėvais persikėlėm į Australiją.

Mano pusseserė Monikė mus kvietė į Australiją. Mano brolis Anglijoje vedė, o sesė ištekdėjo — jie abu liko Anglijoje.

Netrukus, po atvykimo į Australiją, mano tėvas mirė širdies priepuoliu. Likom mudvi su mama. Abi siūdamos vertėmės gan neblogai.

Buvau dvidešimt keturių metų kai pirmą kartą išimylėjau į vieną australą. Susižiedavom. Kai susipažinau su jo tėvais, broliais, seserimis — mano meilė sužadėtiniui pradėjo nykti.

Aš esu kilus iš šeimos, kurioje nebuvo jokių barnių, net nei mano tėvas nelietė alkoholinių gėrimų. Mano sužadėtinio šeimos nariai kiekvieną savaitgalį "mirkdavo" alkoholyje, tarpusavy bardavosi...

— O jūsų sužadėtis, ar jis irgi gerdavo? — įsiterpiau.

— Man būnant su juo kartu vengė daug gerti, bet vėliau sužinojau, kad man nesant jis geria nemažiau už kitus. Buvo ir kitų priežasčių, kurios prisidėjo, kad grąžinčiau jam sužadėtuvių žiedą. Sulaukiau daug priekaištų iš jo paties ir jo šeimos narių. Kelis metus teko pagyventi Adelaidėje pas tetą iki viskas nurimo. Ten vėl draugavau su vienu vyru, bet kažkodėl, tiesiog be pagrindo, draugystę nutraukiau. Grįžau vėl į Sydnę. Draugavau su vienu prancūzų kilmės vyru, bet jam pasipiršus nesutikau už jo tekėti. Mano motina dejuodavo, kad liksiu senmerge.

Sulaukiau dvidešimt devynerių metų. Vieną dieną Monikė, kuri savo namuose nuomavo kambarį vienam viengungiui, prašė mūsų priimti jos nuomininką kuriam laikui. Jos vyro brolis su žmona atvyksias iš Anglijos atostogoms — jai reikia namuose daugiau vietos. Tai būsiąs laikinas reikalas: jiems išvykus nuomininkas galėsias grįžti atgal pas ją. Nuomininkas esąs inteligentiškas vyras, labai ramus, nuomą visada mokąs dviem savaitėm į priekį. Mūsų namelyje buvo vienas tuščias kambarys ir mielai sutikom Monikės nuomininką priimti.

Niekada nepamiršiu jo atvykimo. Sėdėjau savo siuvykloje ir pro langą pamačiau jį įeinantį į kiemą. Vidutinio ūgio, šviesių plaukų, ryškių veido bruožų. Jis nešėsi nedidelį odinį lagaminą. Mane apėmė keistas jausmas, lyg baimė. Jam pabeldus atidariau duris drebančiomis rankomis. Jis norėjo kažką sakyti, bet nutilo ir stovėdamas prieš mane žiūrėjo tokiu žvilgsniu nuo kurio man tiesiog pasidarė karšta.

— Jūs jį sužavėjot, — pasakiau.

— Vėliau jis man sakė, kad netekęs žado dėl mano grožio.

— Nė kiek dėl to nesistebiu. Ar jis gražus?

— Taip. Ypatingai man patiko jo maniera: santūrus, susimąstęs, mandagus. Iš pradžių žinojau, kad jis vadinasi Donald Raoul. Vėliau, kai žiūrėjome mūsų šeimos albumą ir papasakojau apie aną ainį iš Lietuvos, jis labai nustebė. Pasisakė, kad jis lietuvis, jo tėvai gyvena Jungtinėse Valstybėse.

— O kur jis dirbo?

— Iki jis pas mus gyveno, atrodė, kad niekur nedirbo. Kasdien iš namų išeidavo kelioms valandoms. Grįžęs sėdėdavo savo kambaryje ir skaitydavo, rašydavo. Jis mokėjo daug kalbų. Dažnai kalbėdavomės prancūziškai. Neužilgo Donas užvaldė jausmus ir mintis. Jam išėjus įdėjau į jo kambarį ir viską apžiūrėdavau jo kambaryje. Jis aiškiai mokėsi lenkų kalbą.

Mano motina, pastebėjusi tarp mūsų užsi-mezgancią draugystę, barėsi: "Ką tu žinai apie jį? Kas jis per žmogus, ar žinai? Jis aiškiai niekur nedirba, bet turi pinigų. Gal koks šnipas — saugokis." Aš taip pat pradėjau abejoti. Kai mano jausmas stiprėjo norėjau viską apie jį sužinoti. Kartą sekiau jį ir nusekiau iki centrinio pašto. Jis atsirakino privačią dėžutę ir išėmė laišką. Užrakinęs dėžutę staigiai atsisuko į mane.

(Bus daugiau)

ALGIRDĄ NASVYTĮ PRISIMENANT (5)

Susitinkam Kaune

Vytautas Meškauskas

Sunku prisiminti, kada pirmą kartą susitikau su Nasvyčiais po karo audrų. Mano tėvai, pardavę Subačiaus vaistinę Nasvyčiams, kurį laiką gyveno Kupiškėje, o prieš pat karą persikėlė į didesnį miestą Liepoją. Karui prasidėjus tėvas, kaip provizorius, buvo mobilizuotas į caro armiją, o vėliau į Lietuvos kariuomenę karo valdininku. Tada 1920 metais, persikėlėm į Kauną.

Kai Algirdas 1923 metais baigė Jonavos progimnaziją, tėvai nutarė perkelti į 'Aušros' gimnazijos 5-tą klasę, o Birutę į 4-tą. Jau prieš tai paties Stepono Nasvyčio visuomeninis darbas Kauno Apskrities Taryboje, vaistininkų draugijoje bei Farmacijos žinių mėnraščio redagavimas vertė apsidairyti buto Kaune. Tais laikais nebuvo lengva. Rado vieną už 250 lt. į mėnesį, bet reikėjo sumokėti už du metus pirmyn — 6.000 litų. Palyginimui verta prisiminti, kad pvz. moteris dirbdama žemės ūkyje per dieną uždirbdavo 3 litus į dieną.

Reikalas vis daugiau pinigų investuoti į Bečių ūkį vertė po metų persikelti į pigesnį butą — apskrities savivaldybės namų Miško gatvėje mansardoje ('salkoje'). Čia mokslo metu nuolat gyveno Algirdas, Birutė ir vėliau Aldutė, o tėvas — kai to reikalavo pareigos. Mama inspektuodavo der rečiau — jai reikėjo šeidar rečiau — jai reikėjo šeimais gyveno ištikima tarnaitė Ancė, pati pergyvenusi visą Nasvyčių šeimos odiseją.

Tame butelyje buvau labai dažnas svečias. Trim metais vyresnis Algirdas man labai imponavo. Jis domėjosi viskuo ir visados pasidarydavo savo griežtą nuomonę apie viską. Paprastai ji būdavo teisinga, jei prie jos privedę faktai buvo taip pat teisingi. Jei ne, Algirdas pakeisdavo savo nuomonę. Nebuvo užsispyręs.

Kaip matėme iš ankstyvesnio pasakojimo, Algirdas vaikystėje turėjo labai daug pergyventi. Tai turėjo praplatinti jo horizontus. Pagaliau gyvenimas atskirai nuo tėvų, ir pareiga pagloboti vieną, o vėliau abi seseris, vertė greičiau bręsti.

Lyginant su nūdieniu gyvenimu šiame krašte, ir net vėlesniu toje pačioje Lietuvoje, gyvenimas laikinoje sostinėje Kaune per pirmą Nepriklausomybės dešimtmetį buvo gerokai primity-

vus. Ne tik fiziškai, bet ir kultūriniai. Mat, nepriklausomybės kovos su rusais-bolševikais ir lenkais, o ir ankstyvesni santykiai su tom tautom, stumė į jų neapykantą. Nurašius viską, kas tik turėjo bet kokį rusišką ar lenkišką kvapą, ne daug kas liko. Lietuviškų knygų nebuvo daug, spauda nuobodi, radijo programa ėjo pirmuosius žingsnius, na apie televiziją dar niekas nesvajėjo. Vienintelis langas į užsienį daugumai buvo tik filmai.

Dabar atrodo, kad žinojimo alkis yra svarbesnis už patį žinojimą. Už tat pirmojo mūsų nepriklausomybės dešimtmečio mokyklų auklėtiniai nedaug pralaimėjo. Algirdas tam geriausias pavyzdys. Jis mokėsi ir kartu skaitė viską, kas tik pakliuvo į rankas. Lošė šachmatais taip atkakliai, kad iškilo į geriausių mūsų to protinio sporto mėgėjų tarpą. Daug sportavo. Mėgo lengvąją atletiką, ypač trišokį, o pagaliau dar mokėsi skambinti pianinu, ne tik privačiai, bet vėliau kelis metus Kauno konservatorijoje, kas reikalavo kelių valandų pratybų kasdien. Prie to dar reikėtų pridėti stalo tenisą, kaip tik jis atsirado Lietuvoje...

1925 metais mirus mano tėvui, aš su motina paprastai važiuodavau į Bečius vasaros atostogų. Ji trumpiau, aš dažnai likdavau ilgiau. Tuos laikus prisimeanu labai maloniai. Jau pats nuvažiavimas į Bečius miestiečiui buvo nemaža avantiūra. Plačiuoju traukiniu iki Jonavos, siauroju į Pagėlažius ir pagaliau dar arkliais bene keturis kilometrus. Kaip laukiniuose Vakaruose...

Faktas, kad Bečiuose vasaros metu visados būdavo keli vaikai neleido ir ten nuobodžiauti. Vis būdavom kuo nors užimti. Dažnai pasitaikydavo ir daugiau vasarotojų. Vieni tokių ištikimiausių buvo diplomato B. K. Balučio žmona su meilia dukra Ada, mūsų akim labai mesčioniška panele.

Papročiai, žinoma, buvo tokie, kurie šiame krašte prisimenami kaip 'victorian'. Maudytis į šventąją eidavom vyrai ir moterys atskirai, ir mišriai žaisti ne dažnai teko. Tai mane rišo daugiau prie Algirdo, nes daugiau berniukų retai pasitaikydavo, o Niutis (Janutis-Pijus) dar buvo per jaunas.

1929 metais Algirdas baigė 'Aušros' gimnaziją ir po trumpo svyravimo tarp tei-

siemet suėjo 37 metai nuo BALFo įsteigimo. Tiek paskiro žmogaus, tiek organizacijos gyvenime tai daug pasakantis skaičius. Per tą laiką BALFas atliko ir atlieka daug reikšmingų darbų.

Šiandieną, laiko perspektyvoje, išryškėja keleta svarbių aplinkybių. BALFo steigėjai tarp 1943 m. rugsėjo ir 1944 m. kovo mėn. nugalėdami įvairias organizacines kliūtis ir ypač vėliau atsiiekdami JAV valdžios pripažinimą, turėjo sakyti neabejotiną viziją dėl tokios organizacijos reikalingumo, nes tuo metu, nors Lietuva buvo okupuota, bet masinio lietuvių tremtinių skaičiaus dar nebuvo. Kita, BALFo steigėjai pramatė reikalo svarbą ir apimtį didumą. BALFo steigėjai sutarė sustabdyti paskirų organizacijų šalpos fondus ir įsteigti Bendrą Amerikos Lietuvių šalpos Fondą, kad sujungtomis, bendromis jėgomis galima būtų stipriai ir efektyviai veikti didesniai maštabe. Tikrumoje taip ir įvyko.

Už metų BALFas jau stovėjo prieš 100,000 lietuvių tremtinių problemą, nes reikėjo juos apginti nuo gražinimo sovietų okupuotą Lietuvon, reikėjo gelbėti su maistu ir drabužiu, reikėjo rūpintis iš Europos perkėlimu ir įkurdinimu.

Mes pamenam, tuos didelius darbus BALFas atliko su dideliu pasišventimu, dideliu rūpestingumu ir gilia pareiga.

Bet ir šiandieną mūsų tautiečių vargai ir rūpesčiai nėra pasibaigę. BALFas

sių ir technikos fakultetų pasirinko paskutinį. Kadan gi mokyti Kaune jau reikėjo visiems keturiems vaikams, Nasvyčiai nusipirko erdvų, anų laikų reikalavimams, namą Ukmergės pl. nr. 38, netoli Saulės gimnazijos. Buvo ir pora kambarių išnuomavimui. Viena me jų, motinai mirus gyvenau aš, kitame Pranas Karalius, vėliau P. Padalskis. Diskusijom nebūdavo galo.

1931 m., pardavę Bečius, Nasvyčiai vasarojo 'buržujiškai' — Palangoje. Steponui tai buvo sentimentali kelionė — jis ten baigė progimnaziją. Vaikams buvo progos padaryti naujų pažinčių. Tais metais Birutė Palangos kurhauze buvo išrinkta 'grožio karalienė'. Pagal vyraujančią filosofiją, tai buvo tik 'Miesčioniška tuštybė', bet Steponas savo užrašuose pastebėjo:

"Nepasakyčiau, kad tas man su žmona būtų buvęs nemalonus įvykis."

Kitame numeryje: Ant rame nepriklausomybės dešimtmetyje.

Ar reikia antros šalpos organizacijos?

su tuo pačiu pasišventimu toliau rūpinasi mūsų tautiečiais, nežiūrint kuriame krašte bėdos yra juos ištikusios nežiūrint jų ištikinimų ar pažiūrų, nes BALF tikslas yra labdarybė, padėti kenčiantiems ar į vargą patekusiems lietuviams ar lietuvių kilmės asmenims bet kurioje pasaulio dalyje.

Galima dar pridėti, jog ilgų metų patirtis įgalina BALFą geriau bėdas suprasti ir tinkamiau prie jų prieiti.

Birželio 12, 13 dienomis įvykusioje New Yorke LB ir JS politinėje konferencijoje, Vladas Šakalys pasiūlė organizuoti šalpos fondą, kursį rūpintųsi politiniais kalniais, ypač tais kurie mažai išgarsinti, mažai žinomi, daugiau užmiršti ir politinių kalinių šeimomis, taip pat turėtų būti praplėsta šelpiamųjų kategorija, ypač kurie turi sunkumų gauti darbą. Kas liečia šalpą, čia V. Šakalio suminėtais atvejais, faktina padėtis yra kitokia. Žinoma, V. Šakalys per palyginti trumpą laiką neturėjo galimybės pilnai susipažinti su BALFo organizacijos struktūra, darbo metodais, šalpos veiklos apimtimi ir šalpos faktina padėtimi. Be to, BALFas visad priima dėmesin pasiūlymus, sugestijas, informacijas.

Siūlymas įsteigti atskirą politinį fondą nebūtų naudingas dėl šių priežasčių:

- atskirti kur politinis, kur nepolitinis šalpos reikalas daugeliu atveju būtų nelengva ir to išdavoje gautųsi painiava ir netikslumai: vieni gautų dvigubai, kiti nieko, vieni dažniau, kiti rečiau, nes sunku būtų turėti tikslią kontrolę tarp dviejų šalpos organizacijų,

- šalpos politinis pobūdis daugumoje atveju gavėjui būtų žalingas,

- vienas šalpos fondas gali veikti centralizuotai ir turėti tikslią kontrolę,

- šiuo metu jau turime eilę įvairių fondų. Išeinant su nauju fondu, visuomenė jausis daugiau apsunkinta ir į vajus atsilieptų neigiamai,

- BALFo turimi ryšiai ir kontaktai su kitomis tarptautinėmis šalpos organizacijomis ir turima patirtis įgalina lengviau ir geriau prieiti prie šalpos reikalingų visose jų situacijose,

- BALFo steigėjų pramaitas vieno šalpos fondo reikalingumas yra reikšmingas,

- BALFas turi JAV valdžios pripažinimą ir karo metu ir tuoj po karo yra gavęs labai didelę sumom paramą, todėl labai svarbu išlaikyti turimą statusą.

BALFo organizacija eina su gyvenimu. Kasmet šaukiami BALFo Direktorių Tarybos Suvažiavimai, kur apspvarstomi iškilę aktualūs reikalai. Šiomet spalio 24-25 dienomis Detroite šaukiamas BALFo Seimas (vyksta kas 3 metai), kur atstovai kviečiami gausiai dalyvauti iš visų skyrių, kad apspvarstyti visas aktualijas ir padaryti reikalingus nutarimus ir išrinkti naują BALFo Tarybą ir naują Centro Valdybą.

F. Andriūnas

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

MACHINE SHOP
JOB PLANNER/TOOL
DESIGNER
NC LATHE PROGRAMMER
GENERAL MACHINIST
TEXAS machine shop has these positions open. NC Lathe Programmer should have M.D.S.I. Compact II training. Planner/Designer should be able to do job planning and have some exp. with tooling and fixture design for medium sized precision parts. General machinist should have in excess of 5 yrs. exp. Excellent working conditions and benefits. 49 hr., 5 day week. Call or send resume to:
IMPERIAL TOOLING
& MFG. INC.
3610 McCART
FT. WORTH, TX. 76110
817-921-2020 (30-34)

WANTED JOURNEYMEN
ALL AROUND MACHINIST
Must have job shop experience. Be able to set up work from blue prints & close tolerance.
Up to \$12.50 per hour, plus overtime for experienced men. Paid vacation; profit sharing, air condition shop.
APPLY CALL OR WRITE to:
ESCO INC.
5407 GLENMONT
HOUSTON, TEXAS 77081
713-666-3951
Equal Opportunity Employer (33-39)

A new manufacturing facility engaged in heavy metal machining & fabricating has ground floor opportunities for:
MAINTENANCE MECHANICS
with experience on
BORING MILLS, DRILL PRESSES, OVERHEAD CRANES, NC MACHINES & OTHER FACETS OF INDUSTRIAL MAINTENANCE. Some electrical experience.

MAINTENANCE HELPER
Some mechanical experience.
Excellent working climate, pay and group insurance benefits. If you would like immediate employment in a modern new facility, qualified persons apply at

1314 W. BELT NORTH, HOUSTON, TX.
OR CALL 713-467-7248 FOR APPT.

(27-38)

LAISVĖS VYTAUTUI SKUODŽIUI...

(Atkelta iš 1 psl.)

Daiva, gyvena Vilniuje, Vandentiekio 44-4, o motina Elžbieta Skuodienė gyvena Panevėžyje, Gogolio 65-2.

V. Skuodžio gelbėjimo ir jo populiarinimo reikalų, š. m. liepos 19 d. suruoštos demonstracijos prie Sovietų Rusijos konsulato San Francisko mieste, Kalifornijoje. (Apie jas plačiai rašė P. Indreika Dirvos Nr. 31 — 1981. VIII. 6 d.). Sukruto ir Chicago lietuviai. LB Vidurio Vakarų apyg. pirm. Kazys Laukaitis š. m. rugpiūčio 11 d., Margučio patalpose sušaukė Chicagoje veikiančių organizacijų atstovų pasitarimą. Į šį pasitarimą atvyko 33 atstovai ir sudarė komiteto prezidiumą: pirm. Kazys Laukaitis, sekr. Marytė Mažeikaitė-Utz ir ižd. Bronius Gelažius, K. Laukaitis ir adv. Saulius Kuprys painformavo apie daromus žygius suruošti demonstracijas V. Skuodžio gelbėjimo reikalui. Dalyvaujančių organizacijų atstovai, būsimoms išlaidoms dengti, apsidėjo 25 dol. mokesčiu ir pasižadėjo raginti savo narius dalyvauti numatytose demonstracijose.

Penktadienio vakare VIII. 14) Margučio patalpose su-

sirinkęs jaunimas ir vyresnieji (apie 15 asmenų) piešė plakatus ir tvirtino prie kotų. Buvo paruošta apie 50 plakatų.

Demonstracijos

Š. m. rugpiūčio 17 d. (pirmadienį), 12 val. dienos metu, demonstracijos vyko Chicago miesto centre, prie federalinio pastato. Demonstracijoms buvo tinkamai pasiruošta ir sukviešti kalbėtojai. Demonstracijas pradėjo adv. S. Kuprys, keliais žodžiais aptaręs tikslą, perskaitė kongresmanės Cardiss Collins laišką, pasiųstą Sovietų Sąjungos bosui Leonidui Brežnevui, protestuojant prieš Amerikos piliečio Vytauto Skuodžio įkalinimą. Invokaciją sukalbėjo kun. Jonas Savukynas, Aušros Vartų parapijos vikaras. Tolimesnei programai vadovavo kun. Jurgis Šarauskas, priminęs įvykdytas lietuvių demonstracijas prie Sovietų konsulato San Francisko mieste, kongreso ir senato priimtas rezoliucijas ir sen. Charles Percy pastangas išlaisvinti Vytautą Skuodį.

Pagrindinę kalbą pasakė kongresmanas Henry Hyde, paramą pažadėjo Illinois state prokuroras Richard Daley, Illinois senatorius Frank Savickas, aldermanas Roman Pucinsky, čekų kilmės Illinois kongresmanė Judy Baal Topinka. Aldermanas Frank Brady perskaitė miesto tarybos priimtą rezoliuciją.

Visi kalbėtojai piktinosi Sovietų Sąjungos barbariškumu ir reikalavo Amerikos piileičiui Vytautui Skuodžiui su šeima ir motina duoti leidimą atvykti į jo gimtinę Chicago.

Demonstracijos baigtos sugiedojus JAV ir Lietuvos himnus. Demonstracijos dalyvavo tautinės vėliavos, daug plakatų ir 6-700 žmonių minia. Žinių agentūros

Dalis kalbėtojų. Iš kairės sėdi: kongr. Henry Hyde, Cook apskr. prokuroras Richard Daley, PLB pirm. Vytautas Kamantas, alderm. Roman Pucinski, State sen. Frank Savickas. J. Mažeikos nuotr.

parodė reikiamą dėmesį ir to paties vakaro žinių metu, visi trys didieji kanalai, plačiai parodė televizijoje. Plačiai ir su komentarais rodė 5 ir 7 kanalai (NBC ir ABC). Didieji Chicago dienraščiai — Chicago Tribune ir Sun-Times prieš ir po demonstracijų daug rašė apie V. Skuodį ir daromas pastangas jį išlaisvinti.

Susikaupimo vakaras

Antradienį (VIII. 18) lietuviai susirinko prie V. Skuodžio gimtųjų namų ir išklaušė atitinkamų kalbų. Susikaupimo vakarą pravedė kun. Jurgis Šarauskas. Invokaciją sukalbėjo kun. Jonas Savukynas. Angliškai ir lietuviškai kalbėjo PLB pirm. Vytautas Kamantas. Idomiai pasakojo kun. Augustinas Kulbis, pas kurio tėvus Skuodžiai gyveno. Jis du kartus (1973 ir 1975) lankėsi ok. Lietuvoje ir buvo susitikęs su Vytautu Skuodžiu ir jo šeima.

Po kalbų, vėliavų ir plakatų vedini, visi nuėjome į Vilniaus Aušros Vartų bažnyčią, kurioje Vytautas bu-

vo pakrikštytas Benedikto Scott vardu. Mišias celebravo kun. Jonas Savukynas, atradęs Vytauto Skuodžio gimimo metrikus, kun. Juozas Prunskis, kun. Jūrgis Šarauskas ir kun. Augustinas Kulbis, dalyvaujant vyskupui Vincentui Brizgiui ir lietuvių evangelikų atstovui kun. Povilui Diliui.

Anglų kalba, apie Vytauto Skuodžio gyvenimą ir veiklą, pamokslą pasa kun. J. Šarauskas, o lietuviškai — vyskupas V. Brizgys. Pamaldų metu giedojo šv. Mergelės Marijos Gimimo parapijos choras, vadovaujamas Antano Lino, solo giedojo Genovaitė Mažeikienė. Mišios baigtos visiems sugiedojus Lietuvos himną. Susikaupimo vakare dalyvavo gen. konsulė Juzė Daužvardienė ir daugelio organizacijų vadovai. Žmonių buvo pilna bažnyčia, talpinanti 800 žmonių.

Užsklandai

Demonstracijas ir susikaupimo vakarą tenka laikyti labai pavykusiais, nes dalyvavo daug žmonių ir buvo veikama vieningai.

Amerikietiškos News Media susidomėjimą sukėlė ne tik lietuvių vieninga veikla, bet Los Angeles informacijos centro HANNAFORD firmos atstovės palaikyti nuolatiniai kontaktai ir suteikta informacija. Pirmą kartą Chicago istorijoje tiek daug TV rodė, radijai kalbėjo ir laikraščiai rašė apie lietuvių pastangas išlaisvinti iš Sovietinio kalėjimo nekaltai įkalinimą Amerikos pilietį Vytautą Skuodį — Benedict Scott.

Reikia manyti, kad prasi-dėjusi demonstracijų bangą, Vytautui Skuodžiui išlaisvinti, nesustos, bet bus tęsiama ne tik čia, bet ir kitose didesnėse lietuvių kolonijose. Reikės intensyviai ir nuolat priminti bei teikti informaciją ir spausti valdžios įstaigas, kad V. Skuodžio laisvinimo byla neatsidurtų biurokratų stalčiuose ir nebūtų užmiršta.

Chicago lietuviai labai vieningai šias demonstracijas rėmė ir gausiai dalyvavo. Prie geros valios ir norų, visiems lietuviškiems reikalams galima rasti priimtina sprendimą.

NAUJOS KNYGOS

Jonas Kraivėnas

MIRTIES LAGERIUIOSE IR TREMTYJE

• Jonas Kraivėnas, MIRTIES LAGERIUIOSE IR TREMTYJE. Atsiminimai. 300 psl. Spaudė M. Morkūno spaustuvė Chicagoje. Kaina 12 dol.

Šios atsiminimų knygos pradžioje autorius aprašo savo pergyvenimus sovietams pirmą kartą okupavus Lietuvą (1940 m.). Toliau seka autoriaus kančios atliekant 8 metų bausmę šiauriniuose koncentracijos lageriuose Pečioros-Vorkutos srityje ir 8 metai tremtyje Kazachstane. Knygos pabaigoje aprašo sutiktas kliūtis bandant apsigyventi ok. Lietuvoje ir stengiantis emigruoti į JAV pas savo šeimą.

Knyga gaunama pas platintojus ir autorių: J. Kreivėnas, 6824 S. Talman Ave., Chicago, Ill. 60629.

Demonstrantai klausosi kalbų.

J. Mažeikos nuotr.

• Antanas Adomėnas, aukščiausiais pažymiais gavo University of Chicago magistro laipsnį, parašydamas studiją tema "Tautinis atgimimas Lietuvoje 19-me amžiuje". A. Adomėnas taip pat yra įsigijęs magistro laipsnį iš pedagogikos University of Hartford, West Hartford, Conn.

• Nijolė Ivaškaitė gavo magistro laipsnį Business administracijos srityje Loyola universitete, Chicagoje. 1978 m. Nijolė baigė Boston College universitetą Bostone, įsigydama B. S. iš fizikos ir prancūzų kalbos. Nijolė gerai baigė Bostono lituanistinę mokyklą, šoko Bostono lietuvių tautinių šokių grupėje, dalyvavo lietuvių jaunimo organizacijose

DR. DOVAS ZAUNIUS (74)

Dr. Albertas Gerutis

Sovietų Sąjunga pašalinama...

1933 m. vasario 24 d. sušaukta nepaprasta Tautų Sąjungos pilnatis sesija, kurios darbų tvarkoje tebuvo vienas klausimas — Japonijos agresija prieš Kiniją.

Keistu sutapimu nepaprastos pilnatis sesijos pirmininku išrinktas belgų užsienių reikalų ministras Paul Hymans, tas pats belgų politikas, kuris tarpininkavo tarp Lietuvos ir Lenkijos, kai maršalas Pilsudskis inscenizavo gen. Želigovskio atmintiną "maištą". Speciali komisija paruošė iš anksto raportą apie ginčą tarp Kinijos ir Japonijos. Jame pasmerkta japonų agresija ir Mandžiūrija pripažinta neatskiriama Kinijos dalimi.

Pats konfliktas svarstytas pagal Tautų Sąjungos sandoros (pakto) 15-to straipsnio nuostatus, — tuos pačius nuostatus, pagal kuriuos savo laiku ženeviškė institucija narpliojo Vilniaus bylą, o paskum, pasirėmusi tuo pačiu pagrifu, visa byla nusikratė, neliesdama reikalo iš esmės.

Mūsų užsienių politikos vadovas pasinaudojo tokia reta proga priminti iš Tautų Sąjungos tribūnos, prie ko privedė Tautų Sąjungos pakto taikymas prieš daugiau kaip 10 metų, kai svarstyta Vilniaus byla. Dr. Zaunius savo kalboje reikalavo, kad Tautų Sąjunga neišsižadėtų Mandžiūrijos bylos.

Pagal "Eltos" 1933. II. 25 komunikatą iš Ženevos, Dr. Zaunius kalbėjo vasario 24 d. Ministras reikalavo, kad "Tautų Sąjunga nenusikratytų byla, priimdama rekomendaciją. Jis nurodė į pavojų, kad, priėmus rekomendaciją ir nusikračius byla, bus padėta įsitvirtinti smurtininkui ir atidaryta legalaus karo galimybė priešingai Kellogo paktui. Iki šiolei nesuderinti Tautų Sąjungos ir Kellogo paktai, kaip Lietuvos seniai siūlyta tokiems konfliktams išvengti." Toliau buvo priminta pirmas 15 str. taikymas smurtininkams užgrobtos objekto, palikimas atviros žaizdos ir užkirtimas sau kelio iš naujo bylai svarstyti Tautų Sąjungoj. Baigdamas Dr. Zaunius šitaip pareiškė: "Kreipiu dėmesį į tai, kad taikai Rytuose sugrąžinti ir gal Vakaruose palaikyti būtinai reikia, kad Sąjunga, priimdama rekomendaciją, neišsižadėtų tolesnės savo intervencijos tam konflikte, kaip ji tai yra padariusi Vilniaus byloj".

Dr. Zauniaus kalbos tekstas išties atspausdintas Tautų Sąjungos leidinio "Journal Officiel" specialiaame priede No. 112, IV tome, išleistame Ženevoje 1933 metais ir apimančiame nepaprastą Tautų Sąjungos pilnatį, sušauktą 1933 m. vasario 22 d., reikalaujant Kinijos delegacijai akivaizdoje japonų agresijos prieš Mandžiūriją. Dr. Zaunius savo kalboje pavaiždavo lenkų agresiją "prieš daugiau kaip 10 metų". Tautų Sąjungai atsisakius, pasirėmus 15 str., nuo tolesnio Vilniaus bylos svarstymo, šios institucijos prestižui, anot kalbėtojo, suduotas sunkus smūgis. Tautų Sąjunga pasielgusi, tarytum ji būtų atlikusi savo pareigą, tuo tarpu žaizda pasilikusi atvira ir ji trukdanti įsiviešpatauti taikai bei geram tautų gyvenimui.

Galima įsivaizduoti, kad šie Lietuvos užsienių reikalų ministro žodžiai nemalonai nuskambėjo ausyse belgo Hymanso, pirmininkavusio šiems Tautų Sąjungos pilnatis posėdžiams, o Vilniaus byloje suvaidinusiam nors ir labai reikšmingą, bet ne visiems bylos dalyviams priimtina vaidmenį. Tuomet belgų politikas nepasižymėjo objektingumu ir faktiškai advokatavo Lenkijai, nežiūrint jos smurto prieš Lietuvą. Dr. Zaunius savo kalboje dar pastebėjo: "Šis patyrimas buvo per daug skausmingas mūsų kraštui, kad šia proga jo nepriminčiau kitiems Tautų Sąjungos nariams".

"Trimitas" (1933. III. 2), komentuodamas T. S. pilnatis rezoliuciją, smerkiančią Japonijos agresiją, pastebėjo: "Vadinasi, dabar prieš Japoniją turėtų būti pavartota prievarta pagal Tautų Sąjungos statuto 16 straipsnį. Bet ar tai bus padaryta, tenka abejoti".

Kaip ir galima buvo laukti, Tautų Sąjunga nesiėmė sankcijų prieš Japoniją. Už kelių

dienų po Japoniją smerkiančios rezoliucijos priėmimo Tokio vyriausybė kovo 27 d. telegrama pranešė, kad Japonija pasitraukianti iš Tautų Sąjungos.

Dr. Zaunius, sugrįžęs iš Ženevos, pasirūpino intervencijos dėl Mandžiūrijos išgarsinimu. Jau kovo 14 d. jis laikė Kaune paskaitą Vilniui Vaduoti Sąjungai Lietuvos užsienių politikos klausimais. Pasak "Lietuvos Aido", ministras išvedęs, kad Mandžiūrijos ir Vilniaus įvykiai esą panašūs ir todėl turėtų būti "viena ir ta pačia tvarka" svarstomi. Tautų Sąjunga Mandžiūrijos bylos neišsižadėjusi ir išsprendusi Kinijos naudai. Iš to seką, kad "dabar palengvėjo ir Vilniaus bylos iškėlimas" (atpasakota pagal "Vilniaus Rytojų" 1933. III. 22).

Tas pats Vilniaus lietuvių laikraštis keliais atvejais rašė, kad "Kurjer Wilenski" pakartotinai komentavęs Dr. Zauniaus pareikštas mintis. Iš visa ko matyti, kad mūsų užsienių reikalų ministro intervencija Ženevoje susilaukė tam tikro atgarsio Lenkijoje. Tačiau kelti iš naujo Vilniaus klausimo Tautų Sąjungoje jau nebeteko. Po Japonijos, iš Tautų Sąjungos pasišalino ir Vokietiją, o netrukus ją pasekė taip pat Italija. Sovietų Sąjungos įstojimas į Ženevos instituciją padėties nė kiek nepagerino. 1939 m. pabaigoje pati Sovietų Sąjunga už agresiją prieš Suomiją buvo iš Tautų Sąjungos pašalinta. Tai buvo vienintelis toks atsitikimas per visą Tautų Sąjungos gyvavimą.

62. Beckas: "Barbariška padėtis" tarp Lenkijos ir Lietuvos...

Po to kai Haagos teismas 1932 m. nusprendė, jog Lietuva nėra įpareigota leisti geležinkelio susisiekimo per demarkacijos liniją (su Lenkija), Vilniaus byla į Tautų Sąjungą jau nebegrįžo. Bet iš to neseka, kad Lietuvos-Lenkijos santykiai būtų pagerėję. Anaipol. Lenkų įstaigos, kaip ir anksčiau, nesiliovė sistemingai persekiojusios Vilniaus krašto lietuvių, ypač uždarinėdamos mokyklas. Lietuvių visuomenė nepriklausomoje Lietuvoje į jos tautiečių persekiojimą labai jautriai reaguodavo.

1933 m. spalio mėnesį tam tikrą sensaciją sukėlė plačiai nuskambėjęs atsitikimas, apie kurį pranešė Rygos spauda: Latvijos užsienių reikalų ministras Salmis Tautų Sąjungos pilnatis posėdžių proga lankėsi Ženevoje ir surengė priėmimą, kuriame, be kitų valstybių atstovų, dalyvavo Lietuvos ir Lenkijos užsienių reikalų ministrai — Dr. Zaunius ir pulk. Beckas. Be abejo, toks susitikimas negalėjo įvykti, iš anksto nesusitarus su dalyviais.

Rygos spauda pavertė šį įvykį didele sensacija ir rašė, kad abu ministrai "konferavę". Pasak "Vilniaus Rytų" (1933. X. 11), "šiai konferencijai latvių spauda teikia didelės politinės reikšmės ir kartu pažymi, kad Latvija tarpininkaujanti tarp Lietuvos ir Lenkijos".

Neturint archyvinių šaltinių, neįmanoma pasakyti, apie ką abiejų valstybių ministrai priėmimo pas latvių užsienių reikalų ministrą kalbėjo arba, kaip apibūdino latvių spauda, "konferavę". Kad Varšuva nuolat geidė tiesioginio kontakto su Lietuva, buvo savaime suprantama. Ano meto sąlygomis toks Lietuvos užsienių reikalų ministro nevengimas susitikti su Lenkijos užsienių politikos vadovu galima aiškinti kaip tam tikrą demonstraciją.

Reikia atsiminti, kad, nepaisant laimėjimų Haagoje, Lietuvos tarptautinė būklė buvo išimtinai sunki. Vokiečių nacionalsocializmo laimėjimai keitė bendrąją būklę Europoje. Japonija 1933 m. išstojo iš Tautų Sąjungos. Maskva ėmė kairėn ir dešinėn švaistytis nepuolimo paktų ir kitokiais pasiūlymais. Dar trumpai prieš Hitlerio atėjimą Sovietų Sąjunga pasirašė nepuolimo sutartį su Lenkija. Hitleris pasiūlė nepuolimo paktą Lenkijai ir Varšuvos vyriausybė išskėstomis rankomis puolėsi šią kanclerio klasą priimti. Berlynui rūpėjo turėti laisvas rankas su lenkais, nes Vokietija palaipsniui siekė atspalaiduoti nuo Versalės sutarties karinių

varžtų ir sustiprėti kariškai. Tuo tarpu Becko politika siekė Lenkijai "didžiosios valstybės" padėties pripažinimo. Lenkija užsigėdė net kolonijų, o jų ji galėjo tikėtis gauti, tik eidama išvien su nacionalsocialistine Vokietija, kuri norėjo to paties.

(Bus daugiau)

AMERICAN STANDARD
Injection Molding Foreman

We are looking for aggressive, career-oriented individuals to join our newly formed plastic operations. A minimum of 5 years' injection molding supervisory experience with knowledge of engineering resins, tooling and trouble shooting preferred. Interested candidates should forward resume together with salary requirements in complete confidence to:

American Standard

605 S. Ellsworth

Salem, Ohio 44460

Attn.: Carl Pastorella

An equal opportunity employer, m/f

ASSISTANT PRODUCTION
SUPERINTENDENT

A growing concern in the polyvinyl chloride industry is seeking a degreed Chemical Engineer with production experience in manufacturing PVC. Responsibilities will include assisting the Superintendent in production of PVC in a 24 hr. a day, 7 days a week PVC facility. Insuring maximum efficiency, safe work practices, and schedules maintenance in conjunction with production needs.

ASSISTANT MATERIAL
HANDLING SUPERINTENDENT

Seeking an individual with heavy traffic experience in rail fleet management and truck traffic. The successful candidate will assist the Materials Handling Superintendent in coordinating traffic of 450 Hopper cars and over-the-road traffic. Will be involved in all aspects of finished product inventory and scheduling shipments of PVC. We offer nationally competitive salary and benefits.

Interested parties may send resume and salary history in confidence to:

SHINTECH INC.

5618 Highway 332 East

Freeport, TX 77541

How Does a Gross
Income of \$1,400⁰⁰
Weekly Part-Time
Sound To You?

Own a
small business
of your own...

VENDING

Be Your Own Boss...

...and work your own hours. You can build a successful business, and future, based on a full-line of national known products presold through national advertising and promotion.

Beat Inflation by building a successful, part-time, depression-proof business for yourself. You'll add hundreds of dollars to your fixed income. Plus, vending machines are silent salesmen, they demand no wages.

Tax Benefits As an owner of your own business, you'll be eligible for self-employment tax benefits. In fact, during the first three years, you'll have an excellent tax shelter due to accelerated equipment depreciation.

MAKE EXCELLENT FIRST YEAR EARNINGS WORKING PART-TIME. We are seeking individuals willing to stock, collect and keep all money from Vending Machines placed in industrial and commercial businesses.

Cash Out Daily Automatic merchandising is strictly a high-profit, cash business. You have no fixed overhead, and, you can operate from your own home.

Location We secure all locations. They are placed in industrial and commercial businesses in your area. All you have to do is stock, and collect the money. You verify all locations before acceptance.

MINIMUM
CASH INVESTMENT
\$3585.00

NO OBLIGATION

Phone Toll Free

1-800-554-9790

Phones Staffed 7 Days A Week

Sunday Calls Accepted

Vasara Cap Code

Turbūt nėra kitos Amerikos žemyno vietovės, kuri vasaros metu būtų lietuvių taip lankoma kaip Cape Cod. Čia vasarą galima sutikti lietuvius iš visos Amerikos.

Šią vasarą Cape Code oras buvo ypatingai gražus ir saulėtas. Čia vyko gyvas lietuvių visuomeninis gyvenimas. Liepos 18 dieną LB Cape Codo apylinkės valdyba surengė gegužinę, kuri sutraukė, berods, 300 jaunų ir pagyvenusių lietuvių. Šis įvykis jau buvo aprašytas ankstyvesnėje Dirvos laidoje.

Česlovas Mickūnas, LB Tarybos prezidiumo narys.

Liepos 24 dieną ponų Kuncaičių sodyboje Elena ir Stasys Santvarai surengė popietę, kurios metu savo kūrybą skaitė Alė Rūta-Arbienė ir Balys Gaidžiūnas. Popietėje dalyvavo virš 40 svečių. Jų tarpe ir graži grupė clevelandiečių: V. ir L. Apaniai, dr. D. ir R. Degėsiai, N. ir B. Gaidžiūnai, B. ir R. Snarskiai, Staškai ir Irena Vinclovienė. Popietė nepraejo be vaišių. Ponia Santvarienė svečius pavaišino skaniu paštetu, o Stasys Santvaras jo specialiai svečiams iškeptu šašliku. Popietė užsitęsė iki vėlyvos nakties.

Ši Stasio ir Elenos Santvarų suruošta popietė priminė seniau Cape Code ruošiamus literatūrinius pobūvius kuriuose St. Santvaras ne kartą skaitė savo kūrybą.

Cape Code nuolatiniai gyvena nemaža grupė lietuvių. Kai kurie jų yra gana aktyvūs lietuviškame mūsų gyvenime. Pavyzdžiui Česlovas Mickūnas — LB tarybos prezidiumo narys. Česlovo ir Irenos Mickūnų jaukiuose namuose ne kartą vyko visuomeniniai pobūviai su įdomiais pokalbiais ir skaniam vaišėm.

Viename pobūvy Cape Code. Jaunieji mieliai bendrauja su vyresniais. Iš kairės: Liet. Enciklopedijos leidėjas J. Kapočius, Gailė Jucėnaitė, Gytis Žiaugra, Algis Karosas ir Rūta Dragunevičiūtė.

Aldonos ir Jono Adomonių gražioje sodyboje Osterville, Cape Code, susirinkę giminės ir bičiuliai. Prieky iš kairės: dr. E. Giedraitienė, V. Kriščiūnienė, A. Visgaitytė, R. Degėsienė, A. Adomonienė, J. Adomonis. Stovi: dr. G. Degėsys, svečiai iš Kanados Janina ir Jonas Adomoniai, dr. R. Vienužis, dr. V. Tumasonis, dr. D. Giedraitis, J. Vienužienė, J. Sonda, R. Levickaitė, V. Tumasonienė, A. Kriščiūnas.

Nuo karščio gaivinantis... Iš kairės: dr. Romas Vienužis, dr. Domas Giedraitis, dr. Gintaras Degėsys, Aldona Adomonienė, Roma Degėsienė ir Jonas Adomonis.

Vasarotojos Cape Code — Snarskienė, Vinclovienė, Santvarienė ir Gaidžiūnienė.

Rugpiūčio 16 dieną į Jono ir Aldonos Adomonių vaišingus namus suvažiavo plati Jono Adomonio giminė. Tokie Jono giminių suvažiavimai yra jų šeimos

paprotys ir šį kartą tai vyko Cape Code, kur gyvena Jono Adomonio senutė motina pasiekusi jau virš 90 metų. Šis suvažiavimas sutapo su Adomonio gimtadieniu.

niu. Aldona ir Jonas Adomoniai yra gražiai prisitaikę prie šio krašto gyvenimo. Aldona vadovauja turizmo įstaigai Bostone o Jonas Mercedes Benz automobilių atstovybei Hyannis, Cape Code. Abudu yra dosnūs lietuviškų reikalų rėmėjai.

Cape Code sutinkama ir lietuviškos spaudos talkininkų, kaip pavyzdžiui buvusį Keleivio redaktorių J. Sondą, Lietuviškos Enciklopedijos leidėją J. Kapočių, dr. E. Jansoną, R. Bričkų ir kitus. Dr. E. Jansonas yra nuolatinis Cape Codo gyventojas, kiti gi yra tik "vasaros paukščiai".

Šią vasarą atostogaujančių tarpe matėsi dr. E. ir A. Drukeiniai, iš Dayton, Ohio; dr. I. ir inž. Stasys Giedrikiai ir dr. V. ir E. Damijonaičiai iš Floridos; P. ir O. Žilinskai iš Clevelando, Ohio; dr. V. ir V. Tumasoniai, dr. D. Giedraitis su ponia, dr. R. ir J. Vienužiai — visi iš Chicago; J. Zostautas iš Floridos ir daugelis kitų čia neišvardintų iš kitų vietovių. (rd)

LOS ANGELES

• Prezidento Smetonos filmo premjera Los Angeles mieste. Buv. Lietuvos prezidento Antano Smetonos filmas jau užbaigtas gaminti. Filmą pagamintas profesionaliai. Vaizduose matomi jo gyvenimo įvykiai Lietuvoje ir jam atvykus į Ameriką. Jo laidotuvės Clevelande. Šis filmas pirmą kartą bus rodomas Los Angeles šv. Kazimiero salėje rugsėjo 20 dieną, sekmadienį, 12:30 val. p. p.

Maloniai kviečiami visi, jauni ir suaugusieji šį garšini ir spalvotą filmą pamatyti.

Įėjimas suaugusiems 2 dol. asmeniui. Mokyklinio amžiaus vaikams veltui.

Viešėdami Chicagoje aplankykite **PARAMA**
MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ —

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

■ Iaiškai Dirvai

ŠIS TAS APIE KALBININKĄ PETRĄ BŪTĖNĄ

1980 m. spalio mėn. 4 d. So. Bostone mirė kalbininkas Petras Būtėnas. Tų metų spalio mėn. 30 d. Dirvos nr. 43 buvo atspausdintas istoriko Algirdo Budreckio rašinys apie tą kalbininką ir kai kuriuos jo rašto darbus. O 1981 m. Dirvos nr. 27 (liepos mėn. 9 d.) Skirpstas vėl, nors ir labai trumpai, prisiminė tą mūsų mokslo vyrą, ragindamas "...ką nors iš jo raštų paleisti į žmones, nepalikti užmaršty".

Abiejų autorių pasisakymai yra labai vertingi ir mūsų istorikų bei kalbininkų dėmesio užsipelnę. Nors juose yra vienas kitas netikslumas, kuriuos čia paminėdamas pataisau.

Algirdas Budreckis sako: "Pastaruoju metu jo regėjimas sunegalavo. Jau nebegalėjo skaityti..." Tas tiesa, bet ją prisieina papildyti: ne senatvės pasėkoje tas regėjimas sunegalavo, bet so. Bostono ištvirtusių vaikėzų "nuopelnu": šaligatviu einančiam P. Būtėnui ir pralenkiant būrį vaikėzų, vienas iš to būrio pakišo koją ir dar pastūmė. Visi kvatodami, nubėgo, o Būtėnas, atsitrenkęs galva į mūro sieną, pargriūvo, smarkiai susitrenkdamas. Nuvežtas į ligoninę, nuo susitrenkimo atsigavo, bet regėjimas visai nusilpo. Ypač viena akis buvo sužalota. Paskutiniaisiais savo gyvenimo mėnesiais, jo buto šeimininkės — Onos Ivaškienės rūpesčiu, jis lankėsi vienoje akių klinikoje, kurioje specialistai gydytojai dėjo pastangas jo akis pagydyti. Jis pats labai džiaugėsi gydytojų rūpestingumu ir sekančią savaitę prieš mirtį jam buvo pažadėta parūpinti specia-

lūs akiniai. Jis sakėsi daug aiškiau matęs, o gavęs akinius, tikėjosi galėsiąs ne tik skaityti, bet ir rašyti, nes akių retinos nebuvo pavojingai sužalotos.

Antrą p. A. Budreckio teisingą pasakymą: "Nuo 1919 m. pradžios ligi 1923 m. sausio 27 d. Būtėnas buvo Lietuvos kariuomenės kareivių ir karo valdininku" reikia paryškinti šitaip: 1919 m. Petras Būtėnas su šešiais savo VIII-tos klasės šiaulių gimnazijos moksleiviais (jų toje klasėje ir tebuvo septyni) išėjo savanoriais į Lietuvos kariuomenę ir dalyvavo kovose dėl Lietuvos laisvės. Kovoms pasibaigus, grįžo į šiaulius baigti gimnaziją. Gimnazijos direktorius Klupštas sugrįžėlius savanorius gerokai pagązdino. Girdi, atsilikote moksle, todėl baigiamieji egzaminai būsią išsamūs ir sunkūs. Skirtą egzaminams dieną savanoriai moksleiviai buvo pasveikinti gimnazijos direktoriaus, kuris visų mokytojų akivaizdoje įteikė kiekvienam po brandos atestatą. Taip pasibaigė gimnazijos baigimo "egzaminai". Toks yra autentiškas Petro Būtėno liudijimas.

Jau minėtoje Skripsto užuominoje apie P. Būtėną (žr. Dirvos nr. 27 psl. 3 skiltį "Šis bei tas") teigimas: "Bet nesant jo artimų gi-

minių, vargu ar kas susipras "išprašyti" iš L. Fondo tokiem leidiniam lėšų..." yra neteisingas. Kanadoje gyvena Petro Būtėno sesers dukterė Vėrikaitienė. Jos ir jos vyro žinioje yra visas kalbininko P. Būtėno raštinių palikimas. Deja, jo paveldėtojai tuo palikimu iki šio laiko nėra atitinkamai susirūpinę. Jis, tas palikimas, sukrautas į daugiau, kaip 30 kartoninių dėžių, pelyja Onos Ivaškienės So. Bostone esančio namo rūsyje.

Po P. Būtėno šermenų, kartu su į tuos šermenis iš Kanados atvykusiais to palikimo paveldėtojais, buvo sutartas toks jo — palikimo sutvarkymo planas (plano iniciatorius buvęs L. Enciklopedijos tarnautojas Lileikis grupė bostoniškių raštingų asmenų) jų sąrašas buvo įteiktas paveldėtojams/patikrina, surūšiuoja ir sutvarko visą Petro Būtėno rašytinę medžiagą: parašytus ar pradėtus rašyti straipsnius, jiems naudotus užrašus ir visą kitą ir padaro du ar tris jų fotografinius nuorašus, tinkamus perduoti atitinkamam archyvu ir t.t. Iki šiol tas planas ir tebėra planu, nes paveldėtojai nėra davę jam eigos.

Visa eilė P. Būtėno rašinių, liečiančių kalbos dalykus, o ypač toponimiją, buvo atspausdinti Kario žurnale. Bet vėliau kalbininkas panašių rašinių spaudai nebedavė, pasipiktinęs kai kurių mūsų istorikų ir kalbi-

ninkų elgesiu: jie Būtėno pateiktus duomenis ar istorinius svarstymus panaudavo savo raštams, niekada nepaminėdami tikrojo autoriaus.

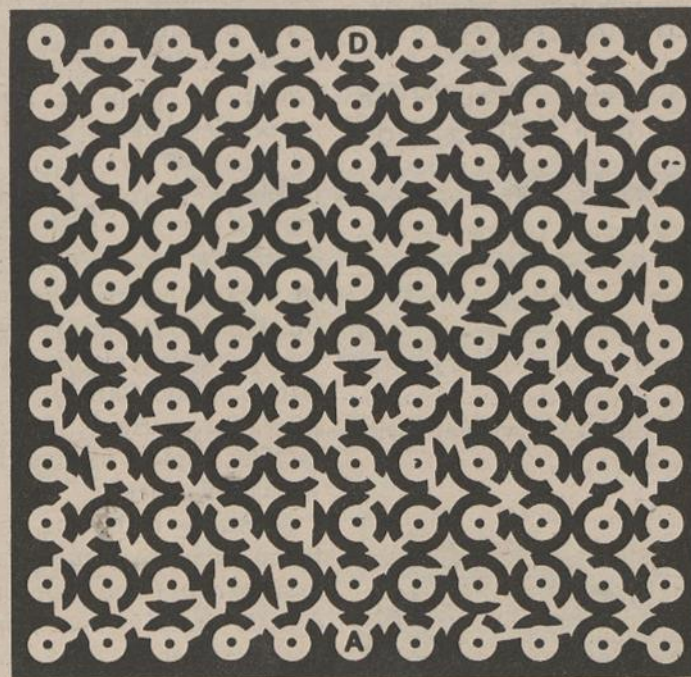
Su pasigerėjimu skaitau Dirvoje venezuelietės Jūratės Statkutės de Rosales Statkutės de Rosales studiją "Lietuvių kalbos vieškeliai ir akligatviai". Jos svarstymai labai panašūs į kalbininko Petro Būtėno mokslo darbus. Tas labai ryšku tos studijos 8 ir 9-me tęsinuose. Jeigu Petro

Būtėno raštai ilgesnį laiką nebus išspausdinti atskiru veikalu, tai Jūratės Statkutės de Rosales studija, perleista per Dirvos puslapius, artimiausiu laiku privalėtų būti išleista atskira knyga. Tai būtų vienintelė tokio pobūdžio knyga, tinkama mūsų istorikų ir kalbininkų svarstymams.

Jurgis Jašinskas

So. Boston, Mas.

POILSIO VALANDĖLEI

Iš taško D, einant baltu taku, raskite kelią į tašką A. Atsakymas 14 psl.

TAUPYKITE DABAR

Pas mus. Ne visi tarnautojai yra lietuviai, bet kiekvienam skyriuje galima susikalbėti lietuviškai.

UZ CERTIFIKATUS MOKAME:

- 7 3/4% — 6 metų su \$1,000, minimum.
- 7 1/2% — 4 metų su \$1,000, minimum.
- 6 3/4% — 30 mėn. su \$1,000, minimum.
- 6 1/2% — 1 metų su \$1,000, minimum.

VĖLIAVOS DUODAMOS NEMOKAMAI pradėjus naują taupymo sąskaitą. Gausite vieną amerikietišką ir antrą pagal pasirinkimą su stovu. Kitos dovanos duodamos sąskaitorį įdėjus atitinkama suma.

SAVINGS INSURED UP TO \$40,000.00 BY F.S.L.I.

Saint Anthony Savings

1447 So. 49th Court • Cicero, Illinois 60650

Phone (312) 656-6330

Open Mon., 9-8; Tues., Thurs., Fri., 9-5; Sat., 9-1; Closed Wed.

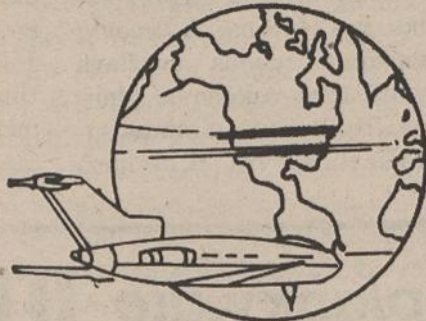
Juozas Gribauskas, vedėjas

AMBER TRAVEL SERVICE

GREITAS IR ASMENIŠKAS

PATARNAVIMAS

Tvarkome keliones (pavieniem asmenim ir grupėm) po Ameriką ir į užsienį —

LĖKTUVU - LAIVU - TRAUKINIŲ - AUTOBUSU

Taip pat sutvarkome viešbučių rezervacijas, ir užsakome mašinas nuomavimui.

Dėl informacijų ir rezervacijų, skambinkite ar rašykite:

11745 Southwest Highway
Palos Heights, Illinois 60463

Vida Kriaučeliūnaitė-Jonušienė
Savininkė

Tel. 312-448-7420
312-785-9393

Mažeika & Evans

Laidotuvių Direktorai
6845 SOUTH WESTERN AVE.
CHICAGO, ILL.

Trys Moderniškos Koplyčios
Mašinoms Vieta
Tel. 737-8600 737-8601
9837 SOUTH KEDZIE AVENUE
EVERGREEN PARK, ILL. 60642
Tel. 422-2000

PADĖKIT MUMS!

Šaukiasi Baltarusijos lietuviai

Po Didžiojo Tėvynės karo nuo Lietuvos buvo atplėsti lietuviški rajonai: Postovio, Breslaujos, Astravo, Varenavo. Vien tik Varenavo rajone yra apie 30 lietuviškų kaimų, prigludusių prie Lietuvos sienos; juose gyveno apie 15000 lietuviškai kalbančių žmonių. 14 lietuviškų kaimų yra Astravo rajone Gervėčių apylinkėje.

Šiose salose yra daug lietuvių kultūros vertybių. Tai — ypatingai senos ir gražios liaudies dainos, pasakos, papročiai, įdomūs etnografiniai kaimai. Svarbios mokslinės reikšmės baltistams turi savita tarmė, išlaikiusi savo archaiskus bruožus.

Sunkią priespaudą mes, lietuviai, iškentėjome lenkų okupacijos metais. Dar ir šiandien gyvos lenkų nacionalistų padarytos žaizdos. 1944 m. pavasarį sužvėrėję lenkų buržuaziniai nacionalistai su hitleriniais okupantais subombardavo ir sudegino gražų lietuvišką Pelesos kaimą. O kiek nukankinta lietuvių kultūros veikėjų! Tačiau tuo sunkiu

metu veikė lietuviškos mokyklos, skaityklos, klubai, vaikų darželiai, saviveiklos rateliai. Lietuviška kultūra gyvavo.

Tarybų valdžios metais Baltarusijos Komunistų partijos vadovai, gavę įsakymus iš aukščiau, sutelktomis jėgomis kartu su vietiniais lenkų nacionalistais ėmėsi grubių represijų prieš lietuvius. Jų tikslas — atplėsti mus nuo savo tėvynės Lietuvos, kad nutraukę su savo tautiečiais bet kokius kultūrinius tautinius santykius, greičiau praradę savo nacionalinius bruožus ir kalbą, ištirptume "vieningoje" TSRS tautų masėje.

Pagal oficialius 1970 m. gyventojų surašymo duomenis Baltarusijoje lietuvių beveik nėra, nes lietuviai buvo užrašinėjami lenkais arba baltarusiais.

Nuo 1950 m. uždaryta lietuviškos parapijos Pelesos bažnyčia ir paversta grūdų sandėliu.

Nugriauta Varenavo bažnyčia; jos vietoje dabar stovi kultūros namai. Uždary-

tos Vydžių ir Apso bažnyčios.

Uždarytos visos minėtose salose lietuviškos mokyklos. Tik Pelesoje, Gervėčiuose ir Giriose daugybės pareiškimų ir skundų dėka reikalaujame lietuvių kalbos mokytojus. Lietuvių kalba minėtose mokyklose pradedama mokyti kaip viena iš užsienio kalbų — tik nuo trečios klasės. O juk šių apylinkių kaimai lietuviški!

Trukdoma lietuviams užsiprenumeruoti lietuvišką spaudą. Draudžia mums kalbėti net savo gimtąja kalba. Lietuviams neleidžiama užimti aukštesnes pareigas.

Štai Pelesos kaime buvusi kolūkio pirmininkė Liucija Žilinskaja, lenkų buožės duklė su partiniu bilietu, oficialiai visuotiniame susirinkime uždraudė lietuviams viešoje vietoje kalbėti gimtąja kalba. Už tai sumokėjo baudas ne vienas Pelesos kaimo gyventojas. Dėl jos represijų plaukė skundai į Gardino srities komitetą, bet lietuvių valdžios vadovai paprastai būna kurčėbyliai.

Pastaruoju metu Baltarusijos TSR partinei organizacijai reikalaujant, atitinkamos Lietuvos TSR orga-

nizacijos dabar draudžia ne tik organizuotai, bet ir individualiai Lietuvos gyventojams viešėti pas mus.

Pas Baltarusijoje gyvenančius lietuvius neleidžiama iš Lietuvos atvykti nei šokių ar dainų ansambliams, nei lietuvių ekskursijoms, krašto tyrininkams ar studentams. Net mokslininkai, atvykę rinkti kalbotyrai naudingos medžiagos (pvz. 1979 m. vasarą V. Toporovas su savo grupe Pelesoje) užpuolami ir terorizuojami. Mes, Pelesos, Gervėčių, Ramaškonų ir Apso apylinkių lietuviai, seniai laukiame iš Lietuvos atvykstančių meno ir saviveiklos kolektyvų, ansamblių, tačiau — veltui! Nei mes, nei jie negalime gauti iš rajono valdžios leidimo. O neoficialūs apsilankymai mūsų svečiams baigdavosi tragiškai. Vieni nušalinami iš pareigų, kiti gauna papeikimus, svarstomi atitinkamose įstaigose, baudžiami. Net ir studentai persekiojami dėl lankymosi pas mus. Valdžios nuomone, jie kursto ir uždega Baltarusijoje gyvenančių lietuvių nacionalinius jausmus.

Mūsų vienintelė atrama, į kurią remiasi mūsų tautiško ir kultūros išlaikymo bei dorovinis jaunimo auklėjimas, yra tikėjimas.

Nesuskaičiuojami mūsų pareiškimai ir kelionės, pradedant Gardino srities ir Minsko Religijų reikalų įgaliotiniu, baigiant TSRS Religijų reikalų įgaliotiniu bei Aukščiausios Tarybos Prezidiumo pirmininku L. Bežnevu. Metų metais reikalaujame, kad Gervėčių ir Rodūnės bažnyčios leistų dirbti lietuviams kunigams, tačiau kompartijos vadovai atreždavo: "Neleisime, nes čia jie dar Lietuvą atkurs!" Ir štai — 1979 m. susilaukėme šiose bažnyčiose lenkų kunigų. Pamaldos vyksta dabar šiose bažnyčiose

tik lenkų kalba, sakomi lenkiški pamokslai, vaikai katekizuojami taip pat lenkiškai, nors mūsų vaikai lenkiškai visai nesupranta. Vis dėlto kaip norėtusi, kad šie kunigai, pramokę lietuvių kalbos, galėtų lietuviškai paskaityti evangeliją ir pasakyti lietuvišką pamokslą.

Nuo pat 1950 m. reikalaujame, kad būtų grąžinta Pelesos bažnyčia ir užregistruota Pelesos religinė bendruomenė. Kiek kelionių ir pareiškimų į Maskvą, tačiau tas pats atsakymas: "laukite", "neleisime" ir panašiai.

Mūsų priešai tvirtai ir pagrįstai įsitikinę, kad mūsų tvirtumo ir ištvermės jėga slypi tikėjime, todėl stengiasi sugriauti ir sutripti religinę ir tautinę sąmonę.

Mes, Baltarusijos lietuviai, kreipiamės ne tik į mūsų brolius lietuvius, bet ir į visus pasaulio geros valios žmones, prašydami ištieti mums pagalbos ranką.

Prašome protestuoti prieš kultūrinį ir tautinį genocidą.

Padėkite mums išreiklauti:

a) Pelesoje, Gervėčiuose ir Giriose lietuviškas mokyklas;

b) sąlygas kultūrinei veiklai;

c) nutraukti visus lietuvių persekiojimus ir varžymus už ryšius su Lietuvos visuomene;

d) nutraukti religinį diskriminaciją ir tikinčių vaikų persekiojimą bei įstatymų ignoravimą religijos atžvilgiu;

a) grąžinti Pelesos bažnyčią, statytą mūsų tėvų ir brolių rankomis. Taip pat leisti kunigui laikyti pamaldas bei tenkinti religinius mūsų poreikius lietuvių kalba.

Baltarusijos lietuviai

(Aušra Nr. 24/64 1980 m.)

Superior Savings

ASSOCIATION

MOKAME AUKŠČIAUSIUS NUOŠIMČIUS UŽ SANTAUPŲ INDĖLIUS

Kiekviena santaupų sąskaita apdrausta iki
\$ 100,000.00

NAUJAS PATARNAVIMAS ATIDARYKITE SUPERIOR SAVINGS ČEKIŲ SĄSKAITĄ

Operacijos atliekamos be jokio mokesčio

Už įnašus mokame 5¼% palūkanų

PASKOLOS NAMAM IR STATYBAI ATLIKITE VISAS FINANSINES OPERACIJAS

Superior Savings

Pagrindinis skyrius

798 East 185th Street, Cleveland, Ohio

Telefonas: 481-3008

DARBO VALANDOS:

Kasdien nuo 9:30 iki 4:00, penktadieniais 9:30 iki 6:00,
šeštadieniais 9:30 iki 2:30, pirmadieniais uždaryta.

Machinist

OPPORTUNITIES IN NEW ENGLAND

Here in Keene, New Hampshire, where there are no income or sales taxes, Central Screw is now seeking individuals for the following positions:

HEADER OPERATORS

We are looking for experienced Header Operators to set-up and run our cold heading equipment, which consists of ¼", 3/16", ¼" and 5/16" Waterbury Farrell Headmaster, Hi-pro, Manville, Hartford, National High Speed and Long Stroke Headers, etc.

We offer a competitive wage and an excellent company-paid benefit package.

We are located in Keene, an attractive Southern New Hampshire community. Our convenient location allows easy access to the mountains and lakes of this beautiful State.

Phone our toll free number at 800-258-5471 or write our Personnel Office for further details.

CENTRAL SCREW CO.

A Microdot Company
149 Emerald Street
Keene, NH 03431

An Equal Opportunity Employer M/F

A.A. BALI VOSYLIŲ PRISIMINUS

Skaudi ir liūdna žinia apgaubė gedulio šydu ne tik Chicagos apylinkę, bet ir daugelį tų, kurie a. a. Bali Vosylių pažinojo ir tolimesnėse vietovėse.

Velionis buvo gimęs Vilniuje 1915 m. rugpiūčio 22 d. ir mirė 1981 m. liepos 13 d., Chicagoje.

1933 m. baigė Marijampolėje mokytojų seminariją ir tais pačiais metais įstojo į Vytauto D. Universitetą Kaune. Studijavo lietuvių kalbą ir literatūrą. 1936 m. iki 1938 m. redagavo "Kary" specialų skyrių. 1938 m. iki 1940 m. buvo "Trimito" redaktoriaus padėjėjas. Velionis priklausė žurnalistų sąjungai. 1940 m. iki 1944 m. mokytojavo Kaune. Tais pačiais metais kaip ir daugelis lietuvių paliko bolševikų užgrobtą Lietuvą ir pasitraukė į Vakarų. Jis buvo daugelio laikraščių ir žurnalų bendradarbis.

Atvykęs į JAV pasiliko ir toliau ištikimas lietuviškos spaudos darbuotojas. Ilgus metus redagavo "Naujienose" Skautų skyrių.

1981 m. liepos mėn. 17 d. Marquette laidojimo koplyčioje įvyko su juo atsisveikinimas. Kalbėjo "Naujienų" red. M. Gudelis, skautų vardu S. Jelionienė, Teis. Algirdas Budreckas atsisveikindamas velionio draugų vardu priminė: "Netikėta — nelaukta mirtis daug skaudžiau išgyvenama ne tik giminių, artimųjų, o taip pat ir draugų. Velionis buvo tolerantas ir mokėjo su visais gerai sugyventi, todėl jis buvo visų mėgiamas. Tai buvo nenuilstamas spaudos žmogus. Jo plunksna buvo lengva ir lietuvių kalba gera. Nors ir sunkiai reikėjo velioniui sau duona uždirbti fabrike, bet jis visuomet rasdavo laiko lietuvių spaudai puoselėti. Tai didelis jo nuopelnas ir pavyzdys visiems mums kaip reikia aukotis ir dirbti lietuvių bei."

Šiandien man yra sunki ir liūdna pareiga amžiams atsisveikinti ir tarti paskutinį sudie mielas Baly. Visi mes skaudžiai pergyvenam Tavo netekę ir kol gyvi būsim neužmiršim.

Nuoširdžiausią užuojautą reiškiu giminėms ir artimiesiems. Išėkis ramybėje toli nuo savo mylimos tėvynės Lietuvos, kurią Tu mylėjai ir dėl jos laisvės nenuilstamai dirbai ir kovojai."

Atsisveikinimą šermenėje pravedė Al. Budreckas.

BOSTON

RADIJO GEGUŽINĖ

Seniausia lietuviška radijo programa Naujojoje Anglijoje vedama Stepono ir Valentinės Minkų, surengė gegužinę rugpiūčio 9 d. gražiam Romuvos Parke, Brocktone.

"Miss Lithuania of N. E." buvo išrinkta Joan Ronukaitis iš So. Bostono, Stanley ir Ann Ronukaičių dukterė.

Tris pinigines dovanas už savo atneštus rankdarbius laimėjo: Marija Yanonienė, Barbora Gailiūnienė ir Anastazija Mimgaudienė.

Šokių kontestus laimėjo: Stella Sullivan ir Joe Gazda, Jūratė Valaitienė ir Henrikas Čepas, Joan Siauris ir Jack Colbert, Julia Saulienė ir Vaclovas Rupsys, Mary ir Vytas Dureckai.

S. ir V. Minkai dėkoja visiems, kurie prisidėjo prie šios gegužinės pasisekimo.

Prie progos primena ir kviečia dalyvauti konteste, kuriame turėsite progą laimėti \$500 pinigais už įdomiausią parašytą rašinį "Kodėl jums garbė būti lietuviu ar lietuve". Galima rašyti lietuviškai arba angliškai iki 2000 žodžių. Užsiregistruokite DABAR dalyvauti šiame konteste, rašydami Mrs. Valentine Minkus, c/o Lithuanian Radio

Šv. Antano bažnytinis moterų vienetas, giedojęs Pilėnuose per iškilmingas pamaldas liepos 5 d. Pirmoje eilėje iš kairės: B. Januškienė, S. Kaunelienė, B. Čiunkienė, S. Slizys (vadovas), S. Bitlerienė, N. Slizienė, A. Tamulionienė. Antroje eilėje: O. Ribinskienė, V. Osteikienė, G. Norienė, D. Žebartavičienė, D. Petronienė ir E. Garliauskienė. K. Sragausko nuotr.

DETROITO LIETUVIAI

Antanas Grinius

SĖKMINGA ŠAULIŲ IŠVYKA

St. Butkaus šaulių kuopos suruošta rugpiūčio 16 d. S. ir A. Vasiulių sodyboje išvyka praėjo su pasisekimu. Diena buvo graži. Ir kas svarbiausia — nelijo. Saulė švietė ir per daug nešildė. Į išvyką privažiavo gražus pulkelis svečių.

Kuopos pirm. V. Tamošiūnas pranešė, kad šv. Mišios bus atnašaujamos už Vytautą Skuodį ir kitus kenčiančius ok. Lietuvoje.

Mišias atnašavo ir pamokslą nušviesdamas dartinės Lietuvos padėtį, pasakė kuopos kapelionas kun. Alfonsas Babonas. Skaitinius skaitė M. Baukys. Giedojo dalis šv. Antano parapijos choristų. Ap linkuma priminė Lietuvoje esančius parapijų šventorius. Tai tikrai gražu ir įspūdinga.

Po mišių vyko vaišės. Svečius aptarnavo vyr. šeimininkė moterų sekcijos vadovė Adelė Poderienė, jos padėjėjos Lidija Mingėlienė Ona Šadeikienė, talkininkaujant L. Macionienei, E. Jodinskienei, A. Jonynienei, A. Žiedienei, M. Želvienei ir kitoms. Išvyką kepsniais rėmė: M. Želviene, T. Merkevičienė, O. Šostakienė, S. Kaunelienė, A. Petrauskienė, E. Kutkienė, D. Petronienė, A. Jonynienė, J. Švobienė, K. Daugvydienė, O. Briedienė, L. Macionienė, E. Jodinskiene, A. Žiedienė, S. Grigaitienė, S. Vasiulienė ir iktos.

Bare dirbo Stasys ir Jonas Bartkai. Bilietukus maistui pardavinėjo R. Macionis. Dovanų paskirstymą pravedė: I. Lauronavičienė, L. Mingėlienė, M. Baukys ir P. Bukšnys. Išdalintos 37

dovanos. Vytautas Kutkus laimėjo paveikslą "Geležinis vilkas", L. Selenis — paveikslą "Trakų pilis", Mikulevičius — paveikslą "Basanavičius, J. Damušienė — Vazą, D. Petrauskienė — paveikslą ir K. Sragauskas — Gražią lėkštę. Kitiems teko kitos įvairios dovanos.

Ir taip visą dieną svečiai vaišinosi, šnekučiavosi ir linksmai praleido dieną gražioje Vasiulių sodyboje. Didelis ačiū jiems priklauso nuo St. Butkaus šaulių kuopos saulį.

IŠVYKOS

Švyturio Jūrų šaulių kuopa rugpiūčio 30 d. Pilėnuose rengia išvyką, kurioje bus kepamas bekonas ir vaišinami svečiai. Veiks baras, loterija ir įvairios kitos pramogos. Gautas pelnas bus skiriamas Pilėnuose

se pastatyto paminklo gražinimui.

Balfo 76 skyriaus metinė tradicinė išvyka įvyks rugsėjo 6 d. 12 val. O. ir Č. Šadeikų sodyboje, 28975 Wellington Rd., Farmington Hills. Gera proga bus susitikti, pasivaikinti, pabendrauti. Kviečiami ir laukiami visi.

TAUTOS ŠVENTĖS MINĖJIMAS

LB Detroito apylinkės valdyba rugsėjo 13 d. Dievo Apvaizdos parapijos Kultūros Centre rengia Tautos šventės paminėjimą ir pikniką.

10:15 val. bus pakelta Lietuvos vėliava, 10:30 kun. Viktoras Kriščiūnevičius atnašaus šv. mišias ir pasakys pamokslą. Kviečiamos visos organizacijos su savo vėliavomis paminėjime dalyvauti.

Po mišių, ten pat, įvyks LB gegužinė-piknikas. Visi kviečiami ir laukiami.

★

• "Švyturio" jūrų šaulių kuopa per Dirvos bendradarbį A. Grinių prisiuntė laikraščiu paremti auką 10 dol. Ačiū.

• St. Butkaus šaulių kuopa įvertindama Dirvos gerą informaciją per Dirvos bendradarbį A. Grinių prisiuntė 20 dol. Ačiū.

• APDRAUDOS reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į Z. Obelenį, tel. 531-2211.

LEE C. MOORE, CORPORATION

Needs for steady work
Must have shop experienced
structural layers out
Structural fitters

STEADY WORK FOR QUALIFIED MEN AND FRINGE BENEFITS

Visit Plant

4201 Grand Ave., Neville Island
Pittsburgh, Pa. 15225

or phone 1-412-331-4700 for interview

A secure place to work
Equal Opportunity Employer

(34-40)

MACHINE SHOP FOREMAN

MALE/FEMALE

Immediate opening for shop foreman experienced in marine repair to supervise night shift. \$1870 per mo. plus hourly overtime. Excellent benefit package including life & hospitalization insurance, savings program, retirement and bonus.

APPLY, CALL, OR WRITE:

LOUISIANA DOCK

P. O. BOX 23206, 5800 RIVER ROAD
HARAHAN, LA. 70183

504-733-7870

Equal Opportunity Employer M/F

(28-34)

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

Della E., William J. Sr.,

William J. Jakubs Jr. ir

Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119

Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

JEI JUMS REIKIA UŽDENGTI STOGĄ, PATAISYTI AR PAŠALINTI VARVĖJIMĄ, KREIPKITĖS Į

LATVIAN ROOFING

Cleveland telef. (216) 521-2182

DARBAS ATLIEKAMAS GREITAI IR SAŽININGAI.

Dengiame stogus apartamentams, Hot roofs. Tvarcome kaminus ir vandens nutekėjimo vamzdžius, dedame po stogu kablį kontrolavimui ledo užsikimšimo. Taip pat atliekam dailidės darbus.

MARTINS ir KUNARS KAULINS Lakewood, Ohio

Broad. Corp. Inc., 502 E. Broadway, So. Boston, Ma. 02127. Rašinys turi būti prisiųstas ne vėliau 1981 m. spalio 12 d.

Grupėje matosi Caracas lietuvių kalbos mokyklos mokiniai: Karolė Mažeikaitė, Alex ir Junior Nelsai, Milena Rosales, Danutė Ambrozevičiūtė ir Caracas Jaunimo Sąjungos Valdybos nariai, per mokyklos užbaigimo programą.

Laiškas iš Venezuelos

Lietuvių kalba pradedantiems

Šių metų liepos mėnesį iš Clevelando atskridusi mokytoja Zita Kripavičiūtė davė Caracas mieste, Venezueloje, intensyvų lietuvių kalbos kursą visai lietuvių kalbos nemokantiems mokyklinio amžiaus vaikams.

Kurso metu vaikai išėjo 100 puslapių xeroxu padaugintas, dr. D. Tamulionytės paruoštą, vadovėlį su atitinkamais pratimais.

Pamokos truko visą liepos mėnesį, kas dieną nuo 8:30 a. m. iki 11:30 a. m., o du kart į savaitę nuo 8:30 a. m. iki 5:00 p. m. Kursuose dalyvavo 13 mokinių, pilną kursą baigė 6 mokslojai.

Mokytoja Kripavičiūtė paaugojo savo atostogas šiam intensyviu darbui, parodė daug idealizmo, atsidavimo ir visą šį triūsą veltui dovanojo Venezuelos lietuviams.

Nemažiau atsidavimo parodė kurso organizatoriai ir vaikų prižiūrėtojai: Venezuelos Lietuvių Jaunimo Sąjunga. Nebodami to, kad po mokslo metų pagaliau prasidėjo atostogos, jaunieji kėlė kas rytą su aušra, su-

Zita Kripavičiūtė

rankiodavo vaikus mašinomis visose miesto dalyse. Mergaitės virė, rūpinosi, kad vaikai būtų pavalgę pietų pertraukos metu, ir, aišku, jaunimas prižiūrėdavo vaikus pertraukų ir ekskursijų metu. Jei mokosi naują dainą — tai visi drauge, mokiniai ir prižiūrėtojai traukia, dargi su gitaromis. Jei eilėraštis — tai vieni kitus mokina. Jei eg-

ABITURIENTŲ PRISTATYMAS

• **Abiturientų pagerbimas** Clevelande įvyks š. m. rugsėjo 13 d., sekmadienį, 4 v. p. p. Lietuvių Namų salėje. Bus abiturientų meninis pasirodymas, vakarienė, visokie gėrimai ir šokiai, grojant Strimačio orkestrui.

zaminas — tai mokytoja visus "sufleruojančius" padėjėjus išvydavo iš klasės, o tų "egzaminų" buvo po vieną į dieną, apie praeitos dienos pamoką.

Smagu buvo žiūrėti, kaip jauni mokina dar jaunesnius. Dar smagiau buvo stebėti, kaip keli vaikai, kurie anksčiau nė žodžio neišspausdavo lietuviškai, per vieną mėnesį lyg prasilažė į naują pasaulį, kupiną jaunimo, dainų ir žaidimų... na ir darbo.

Į galą kurso dalis mokinių išvažiavo su šeimomis atostogų: mokyklos baigimo iškilmėms liko vos keli. Anie, išvažiavusieji, jau tarėsi, kada vėl kartu visi susieis. Užsimezgė ryšis, — o tas gal yra nemažiau svarbu, negu mokslas sausai pamus.

Mokykloje dirbusių jaunuolių tarpe, trys pasitaikė buvę Vasario 16 mokiniai važiavę į lietuvišką gimnaziją su iš JAV gautomis stipendijomis: mišrių šeimų Živilė Rodriguez, Luis Rosales ir lietuvių tėvų Elena Baronaitė. Dar viena mokyklos darbininkė, Angelė Mažeikaitė, šiuo metu ruošiasi irgi su pinigine parama iš PLB keliauti metams į Vasario 16 gimnaziją. Vaikų sporto treneris, Viktoras Karnauskas irgi kadaise suolą trynė Vasario 16 gimnazijoje. Pati mokytoja Zita Kripavičiūtė yra buvusi Clevelando šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos mokinė.

Įdomu yra stebėti, kaip mažos tolimos mokyklėlės, vos kelias savaitės trukusiose, pamokose, kadaise vyresnių mokytojų įgyta Lietuvos mokyklose kibirkstėlė, ėjo estafetės keliu į trečiąją kartą. (jsr)

Bus linksma jaunimui ir vyresniems. Asmeniui 12.50 dol. Stalai 10 asmenų. Rengia LB Ohio apygardos valdyba. Vietas galima rezervuoti telefonu pas J. Mikonį 481-6900, K. Žiedonį — 944-8058 ir M. Bankaitę 333-3780.

• **Lina Palubinskaitė**, Vlado ir Nijolės Palubinskių duktė, baigė Cleveland Hts. gimnaziją ir rudenį pradės studijuoti meną Clevelando Meno Institute. Jinai lankė aštuonius skyrius Vysk. Valančiaus lituanistinėje mokykloje ir priklauso Clevelando Hoksleivių Ateitininkų Maironio kuopai.

• **Paulius L. Ramūnas**, Valdo ir Janinos Ramūnų sūnus, pavasarį baigė šv. Kazimiero lituanistinę mokyklą, sekančiais mokslo metais baigs Euclido aukštesniąją mokyklą. Priklauso Clevelando moksleivių ateiti-

tininkų Maironio kuopai. Kaip ir jo sesuo mėgstą sportą.

• **Marius A. Kaunas**, Petro ir Vandos Kaunų sūnus, baigė šv. Juozapo gimnaziją Clevelande ir šį rudenį pradeda studijuoti architektūrą Cincinnati universitete.

• **Indrė Ardytė**, Juozo ir Marytės Ardžių duktė, šįmet baigė Fairview gimnaziją Pensilvanijoje ir planuoja mokintis Edinboro State College, kur studijuos inžinerijos mokslus. Indrė priklauso Clevelando Moksleivių Ateitininkų Maironio kuopai.

Išnuomojamas didelis namas 4-5 miegamieji. Naujai išremontuotas ir moderni virtuvė. Didelis sodas.

Skambinti 531-4426 po 6 val. vakaro.

amber studios, inc.

505 East 185 Street;
Euclid, Ohio 44119
Tel. 531-3500

Pas mus rasite didelį pasirinkimą meno išdirbinių (keramikos ir skulptūros), žinomų menininkų paveikslų, foto darbų, meno reikmenų ir gintaro papuošalų. Didelis paveikslų ir foto rėmų pasirinkimas ir jų įrėmavimas, bus atliktas pagal jūsų pageidavimus.

Šį mėnesį specialiai žymima N. Palubinskiienės grafika.

Suaugusiems audimo pamokos ketvirtadieniais su B. Kasperavičiene.

Meno pamokos pirmadieniais ir antradieniais su Rimu Laniausku.

Studija atidaryta pirmadieniais ir penktadieniais nuo 12-6 val. vak., antradieniais ir ketvirtadieniais nuo 12-9 val. vak. šeštadieniais nuo 10-6 val. val. Uždaryta trečiadieniais.

Rimas Laniauskas, prezidentas

TURNER REALTY

501 EAST 185 ST.

EUCLID, OHIO 44119

PHONE: 486-2530

RITA MATAS
ISTAIGOS
ADMINISTRATORE

PILNATEISE NEKILNOJAMOJO TURTO
ĮVERTINTOJA.

Esame registruoti pilnateisiais nariais trijose skirtingose Multiple Listing įstaigose:

CAMLS — Cuyahoga County (Cleveland & Suburbs)
LCMLS — Lake County
RMLS — United States.

Todėl galima triskart plačiau skelbti Jūsų parduodamą nekilnojamąjį turtą. Tuo reikalu kreipkitės į bet kurį mūsų bendradarbių arba jeigu jums reikia namų įvertintojo mokesčių ar kitokiems reikalams, kreipkitės į Ritą Matienę, pilnateisę namų įvertintoją.

501 EAST 185 ST.

EUCLID, OHIO 44119

PHONE: 486-2530

• Vasarą palydint pobūvis, rengiamas Neringos tunto tėvų komiteto, įvyks Lietuvių Namų didžioje salėje š. m. rugsėjo 26 d., šeštadienį, 7 val. vak. Šis pobūvis - balius - ruošiamas skaučių veiklai paremti.

Šokiams gros Strimačio orkestras. Programą atliks Neringos tunto skautės ir svečiai bus vaišinami gardžia vakariene.

Bilietus 15 dol. asmeniui arba stalus 10 asmenų galima užsisakyti pas Daną Šiupinienę tel. 481-1438 ir Birutę Vedegienę tel. 951-5011.

Visi maloniai kviečiami dalyvauti šiame pobūvyje, tuo paremiant skaučių veiklą.

• APDRAUDOS reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į Z. Obelenį, tel. 531-2211.

• OHIO AUTO BODY, savininkas Jonas Švarcas, 35571 Vine St., Eastlake, Ohio 44094, sąžiningai ir gražiai atlieka visus automobilių taisymo darbus. Iš nelaimės vietos pašaukius, automobilį atitepmia į savo dirbtuves ir greitai pataiso. Skambinkite tel. (216) 942-8038 ir viskas bus sutvarkyta.

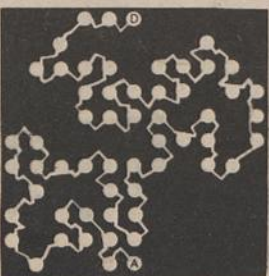
PATRIA prekybos namuose, 794 East 185th St., Clevelande, yra didelis pasirinkimas vietinių ir importuotų produktų, lietuviškos juodos duonos. Dovanų skyriuje didelis pasirinkimas spalvoto ir balto kristalo. Taip pat rasite gintaro, medžio drožinių, audinių ir kt. Kreipkitės pas H. Kripavičių, tel.: 216-531-6720.

• PERKANT IR PARODANT NAMUS prašome kreiptis į ČIPKUS REALTY, 31715 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

HOUSE FOR SALE

Marcella, 3 bedroom single, central A-C. Finished basement, new driveway. Well consider any financing. By owner. Call: 692-0127. (34-35)

GALVOSŪKIO SPRENDIMAI

Giedant himną, nuleidžiama Lietuvos vėliava.

NERINGOS ir PILENŲ tuntai š. m. 14-16 dienomis suruošė savaitgalio stovyklą netoliese Clevelando, kurioje dalyvavo virš 40 skaučių-tų. Pagrinde ji buvo taikoma jauniems, negalėjusiems dalyvauti Vidurio Rajono stovykloje, Rake.

Lietingas oras nepajėgė sužlugdyti skautiškos nuotaikos ir pramatyta programa buvo gražiai išeita. Šeštadienio vėlyvą vakarą, prie išpūdingai įrengto altoriaus gamtoje, dva

sios vadovs kun. G. Kijauskas, SJ atlaikė Sv. Mišias, palydimas jaunųjų giesmėmis. Gražu, kad ir tėveliai atlankė bestovyklaujančius.

Neringos tunto pastovyklei vadovavo: V. Juodiškaitė - viršininkė, R. Nasvytytė - kordinantė ir jaunesniųjų skaučių vadovė D. Belzinskienė.

Pilenų Tn. pastovyklės vadovai - R. Belzinskas, A. Miškinis ir A. Spirikaitis.

Maisto tvarkymu rūpinosi V. Butkuvienė.

Danutė Belzinskienė su jos vadovaujamomis Neringos tunto jaun. skautėmis.

Vienerių metų mirties sukaktis
A. A.

DR. JURGIS BALČIŪNAS

1981 m. rugsėjo 6 dieną sueina vieneri metai, kai mūsų brangus vyras, tėvelis, uošvis, tėvu-kas išsiskyrė iš mūsų tarpo.

Už jo sielą bus aukojamos šv. Mišios Chicagoje Tėvų Jėzuitų koplyčioje rugsėjo 6 d., sekmadienį, 11 val., Clevelande — rugsėjo 6 dieną, 10:30 šv. Jurgio lietuvių parapijos bažnyčioje. Ir šeštadienį, rugsėjo 12 d. 7:30 val. ryto Dievos Motinos Nuolatinės Pagalbos bažnyčioje.

Nuoširdžiai prašome gimines, draugus ir pažįstamus šiose Mišiose dalyvauti ir už a. a. dr. Jurgį pasimelsti.

Liūdintys, žmona ir vaikai su šeimomis

STEVE BENCIC'S 14th ANNUAL

Oktoberfest

"Tai yra puikus gyvenimas!"
CLEVELAND CONVENTION CENTER

Labor Day Weekend

- GUY LOMBARDO'S ORCHESTRA
- DOZENS OF "OOMPAH-PAH" BANDS
- 30 NATIONALITY DANCE GROUPS
- A HARVEST OF FOOD
- A RIVER OF BEER
- ARTS AND CRAFTS EXHIBITS
- AMUSEMENT RIDES FOR CHILDREN

FRIDAY, SEPTEMBER 4, 5 pm to 11 pm
SATURDAY, SUNDAY, MONDAY
SEPTEMBER 5, 6, 7 — NOON TO 11 pm

ADMISSION \$4.00. GOLDEN AGERS \$2.00.
CHILDREN UNDER 14 FREE ANYTIME
PLENTY OF PARKING!

SEKMADIENĮ, RUGSĖJO MĖN. 13 D.

4 VAL. VAK. ĮVYKS 1980-81 MOKSLO
METŲ 13-TASIS

ABITURIENTŲ PAGERBIMO

BALIUS

CLEVELANDO LIETUVIŲ NAMUOSE.

Programoje jaunųjų talentų pasirodymas, karšta vakariene, vynas ir kiti gėrimai, šokiai grojant STRIMAČIO orkestrui. Bilietų kaina \$12.50 asmeniui. Jaunimui \$10.00. Abiturientams veltui.

Stalus po 10 ar pavieniui užsisakyti pas: Mirga Bankaitytę 333-3780, Paul. Mašiotienę 261-9540, dr. A. Butkų 932-9944, K. Žiedonį 944-8058, J. Mikonį 481-6900 ar 531-2190.

Rengia JAUNIMO KOMITETAS IR JAV LB OHIO APYGARDOS VALDYBA

CLEVELANDO PARENGIMAI

• RUGPIŪČIO 30 D. — Lietuvių klubo metinė gegužinė Austrian Picnic Ground.

• RUGSĖJO 5 D. LAS. Seniūnų Tarybos ir atstovų suvažiavimas Lietuvių Namuose.

• RUGSĖJO 6 D. Laisvosios Lietuvos 35 metų paminėjimas Lietuvių Namuose.

• RUGSĖJO 13 d. Abiturientų balius. Rengia LB Ohio apyg. valdyba.

• RUGSĖJO 18 Lietuvių namų salėje Bronio Railos ir jo knygos "Vaivos ryškė" sutiktuvas. Rengia Tėvynės Garsų radijas.

• RUGSĖJO 19 D. 1941 metų sukilimo minėjimas.

• RUGSĖJO 20 D. pietūs žurnalui "Karys" paremti. Rengia L. K. V. S. "Ramovė" Clevelando skyrius, Lietuvių namuose.

• RUGSĖJO 26 D. Vasarą palydint balius Lietuvių Namuose. Rengia Neringos skaučių tuntas.

• RUGSĖJO 27 d. Kar. Juozapavičiaus šaulių kuopos gegužinė.

• RUGSĖJO 26-27 D. Meinininko Baltuono medžio drožinių paroda. Rengia: Lietuvos Vyčių 25 kuopa.

• SPALIO 3 D. Vaidinimas "Tėvas ir sūnus" (J. Grušo).

Rengia LB Ohio apyg. valdyba.

• SPALIO 10 D. Korp! Neo-Lithuania metinė šventė-balius Lietuvių Namuose.

• SPALIO 18 D. prof. J. Žilėvičiaus 90 metų amžiaus suaktyvėjimo minėjimas. Akademijakonzertas. Ruošia Čiurlionio Ansamblis.

• SPALIO 24 D. Pabaltiečių vakaras. Ruošia A. L. Taryba, Latvų S-gas ir Estų Taryba.

• SPALIO 31 — LAPKRIČIO 1 D. D. Lietuvių Dienos. Rengia LB Clevelando apylinkė.

• LAPKRIČIO 7-8 D. Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto seimas, Clevelande.

HOUSE FOR SALE

Brick home between Pearl and State, near schools, 4 bedrooms and bath up, large living room, dining room and large kitchen. Full basement, 2 car garage. Asking in 60,000. Call: 885-2181. (32-35)

HOUSE FOR SALE

864 East 73 Street 8 room house on lovely quiet street. 2 garages, front and back porch. Washer, dryer, stove, refrigerator and other furniture. Air conditioner and snow blower. Large family or income property.

DIRVA

ANTIKOMUNISTINIO BLOKO KONGRESAS

Taiwano sostinėje Taipei rugpiūčio 3-5 dienomis įvyko Antikomunistinio Tautų Bloko tarptautinis suvažiavimas. Šio sąjūdžio JAV-se pirmininkas Petras Wytenus su žmona Elzbieta ir dukterimi Lauraine dalyvavo tame suvažiavime. Elzbieta Wytenus su dukterimi Lauraine, atstovaudamos Amerikos Lietuvių Tarybai, suvažiavime pravedė rezoliuciją, kuria reikalaujama laisvės Lietuvai. Rezoliucijoje pažymima, kad Antibolševikinių Tautų Blokas remia Lietuvos nepriklausomybės atstatymą, prašo viso laisvojo pasaulio kraštus paremti lietuvių laisvės pastangas, kreipiasi į visus Jungtinių tautų narius su prašymu, kad į Jungt. Tautas būtų įjungtas ir Lietuvos atstovas. Kreipiasi į laisvąjį pasaulį daryti spaudimą, kad būtų paleisti Lietuvos politiniai kaliniai; specialiai suminimas V. Skuodis, turintis JAV pilietybę.

Kongrese dalyvavo ir kongr. E. Derwinski, kongr. Ph. Crane, kongr. G. Solomon (N. Y.).

PASIKEITIMAI VALSTYBĖS DEPARTAMENTE

Pabaltiečių reikalų vadovyboje Valstybės departamente įvyko pasikeitimų. Vieton Th. Longo dabar paskirta Mildred Patterson, vieton Oscar Clyatt dabar pa-

skiriamas James Schumaker. Jų adresai: Ms. Mildred Patterson, Baltic Affairs Officer, EUR/EE, Room 5221, Department of State, Washington, D. C. 20520, tel.: 202-632-1739.

Mr. James Schumaker, Bilateral Affairs, Office of Soviet Affairs, EUR/SOV. Room 4219, Department of State, Washington, D. C. 20520, tel.: 202-632-1712.

Naujuosius Valstybės departamento pareigūnus apėmė Jungtinio Pabaltiečių delegacija, painformuodama apie Pabaltijo valstybes. Ypač buvo paliestos trys temos: 1. JAV politika nepripažįstant Pabaltijo inkorporavimo turi būti pavedama tiksliau ir ryžtingiau; 2. Ta politika turi atsispindėti valstybės išleidžiamuose žemėlapiuose ir kituose vyriausybės leidiniuose; 3. Vadinamų karo nusikaltėlių investigacija turėtų būti geriau išbalansuota. Prie paskutinio punkto buvo daugiau sustota, pabrėžiant, kad negalima pasitikėti Maskvos pateikiamais duomenimis.

Pabaltiečių delegaciją Valstybės departamente sudarė komiteto pirm. Maida Kari, informacijų ir ryšių direktorius J. Bolsteins, vasaros internai: Sven Paul, Gailė Tamošiūnaitė ir Vita Terauds. Taipgi dalyvavo JAV LB atstovai A. Gureckas ir E. Raskauskas.

(ALT)

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

BR. JONUŠO STIPENDIJA TERESEI GAIDELYTEI

Ketvirta iš eilės muziko Broniaus Jonušo lituanistikos stipendija šiais metais paskirta Teresei Gaidelytei, gyvenančiai Omahoje, Neb. Teisėjų komisija, sudaryta iš Omahoj ir Chicagoje gyvenančių visuomenininkų, vienbalsiai pripažino, kad Teresė tokios stipendijos verta. Stipendiją kasmet skiria Br. Jonušo našlė Emilija Jonušienė. Pirmąją stipendiją yra gavęs Robertas Saldys iš Brazilijos, antrąją Marytė Bizinkauskaitė iš Bostono, trečiąją Vilius Dundzila iš Chicago.

Gaidelytė yra aktyvi skautė,ėjusi įvairias pareigas, pasižymėjusi laužavedė, laikraščių redaktorė ir iliustratorė, grafikė, dalyvauja visose stovyklose ir vadovų suvažiavimuose ir studijų dienose. Šalia skautiškos veiklos priklauso Omahos liet. Tautinių šokių grupei "Aušra", vietos lietuvių "Rambynų" chorui, lietuviškų vaidinimų, kultūrinių parodėlių organizatorė. Ji pasižymėjusi fotografė. Lan-kydama šv. Marijos kolegiją, buvo išrinkta ir priklausė studentų senatui, priimta į Anawim Society ir Fine Arts Chapter ir iliustravo tos kolegijos 1978-79 metraštį. Dalyvavo daugelyje foto parodų Chicagoj (Jaunimo centre), amerikiečių salėse, Kultūros židinyje (Brooklyne, N. Y.) ir kt.

KRONIKA KELIAUJA PER PASAULĮ

Po ilgų L. K. B. Kronikoms Leisti Sąjungos Valdybos, o ypač pirmininko kun. K. Kuzminsko pastangų, pirmasis Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikų tomas anglų kalba, verstas ir puikiai redaguotas Nijolės Gražulienės, jau pasirodė iš spaudos. Pirmoje laidoje atspausdinta 10,000 tiražas.

Prieš kiek laiko užsimezgė standrus ryšys tarp L. K. B. Kronikoms Leisti Sąjungos Valdybos ir Dubline gyvenančio, krikščioniškoje veikloje labai energingo ir plačiai žinomo advokato T. C. Gerard O'Mahony. Jis yra steigėjas ir pirmininkas Airijoje veikiančios The Christian Community Center — organizacijos. Ši organizacija gana gerai suprantą Lietuvos padėtį po komunizmo priespauda ir ten vykstantį tikėjimo persekiojimą ir žmogaus teisių laužimą.

Šis taurus advokatas ne tik parūpino L. K. B. Kronikoms Leisti Sąjungos Valdybai įvairių Airijos institucijų bei pavienių asmenų adresus kronikų knygos pirmojo tomo platinimo reikams, bet ir pakvietė Sąjungos sutiktuvių iškilmes Dubline.

L. K. B. Kronikoms Leisti Sąjunga jau baigia ruošti spaudai ispanų kalbą Kro-

nikų antrą tomą ir Lietuvių kalba šeštą tomą. Galutinai išverstas ir spaudai paruoštas prancūzų kalba Kronikų pirmas tomas ir verčiamas į anglų, ispanų ir prancūzų kalbas Kronikų šeštas tomas.

Tiems visiems darbams reikia nemaža lėšų, todėl lietuviškoji visuomenė yra kviečiama remti tą darbą savo aukomis, nes be visų pagalbos nebus galima taip plačiai išgarsinti pavergtos Lietuvos kančių plačiajame pasaulyje.

Aukų prašome siųsti L. K. B. Kronikoms Leisti Sąjunga, 6825 So. Talman Av., Chicago, Illinois 60629. Visos aukos gali būti nurašomos nuo mokesčių.

SANTA MONICA

PUIKI ŠAULIŲ GEGUŽINĖ

Rugpiūčio 16 d., sekmadienį, Pacifiko vandenyno vėsiamame krante, ištaigingoje J. ir E. Sinkių sodyboje, Santa Monikoje įvyko labai gerai praėjus Los Angeles šaulių Juozo Daumanto kuopos gegužinė, kurioje dalyvavo net dvigubai daugiau svečių negu pernai. Kaip ir paprastai šaulių-moterų buvo paruošti geri pietūs, veikė įprastinis baras, taip pat dovanų laimingais numeriais paskirstymo stalas ir kt. Vien tik nuo dovanų stalo gauta "grynų" virš 200 dol., nekalbant jau apie likusius "grynais" už pietus ir baro pajamas.

Stebint publiką — ji buvo tikrai "marga", nes galėjai matyti daug žinomų asmenų lietuviškam visuomeniniame gyvenime. Buvo buv. Amerikos Lietuvių Tautinės S-gos pirm. A. Mažeika su žmona — Kalifornijos lietuvių respublikonų pasižymėjusia veikėja, taip

pat buvo net iš Yukaipos (80 mylių nuo Los Angeles) atvykęs buvęs Tautinės Sąjungos vicepirmininkas Jonas Mockus su žmona, ALT skyriaus pirmininkas F. Masaitis, BALFo skyriaus pirmininkas V. Pažiūra, Santa Monikos Lietuvių Klubo pirm. dr. V. Raulinaitienė, buv. žurnalistų S-gos pirm. prof. J. Kupriūnis, skautų brolijos vyr. skautininkas inž. Vyt. Vidugiris, buv. Radijo Klubo pirm. J. Mitkus, poetas-žurnalistas Alf. Giedraitis ir daug kitų visuomenėje žinomų žmonių. Iš retųjų svečių reikia paminėti patį tolimiausią — tai svečia net iš Washingtono, D. C. — istoriką Vincą Trumpą, kuris šiuo laiku čia buvo atvykęs atostogų.

Visų žymių ar žymesnių svečių čia nesiimu išvardinti, nes susidarytų labai ilgas sąrašas, pailiustruavau gegužinės svečius tik keliomis žinomomis pavardėmis iš ko būtų galima pasidaryti išvadą, kad šaulių veiklą čia remia visokių pažiūrų ir sluoksnių lietuviškoji visuomenė. Šauliai čia dirba svarų kultūrinį darbą ir dėlto visuomenės parama yra daugiau negu sveikintina. Kuopos valdybą šiuo metu sudaro: pirm. inž. J. Ruokis, vicepirm. J. Dženkaitis, sekr. Vl. Račius, išd. J. Avizienis, moterų vadovė Judita Paškauskienė.

Kuopos pirm. Juozas Ruokis turėjo gero pagrindo gerai nuotaikai matydamas tokį gerą pasisėkimą. Tai viena. Antra — kaip kuopos vadovą džiugino ir ta aplinkybė, kad gegužinės proga į šaulių eiles įstojo ar pasižadėjo įstoti keli nauji nariai, kurių tarpe net ir plačiai savo paslaugumu lietuviškoms organizacijoms išgarsinę J. ir E. Sinkiai, kurių sodyboje vyksta lietuviškos gegužinės, kurioms Sinkiai nupirkdami stalus ir kėdes yra išleidę net tris tūkstančius dolerių — nekalbant kitokių paslaugų. Kas nesidžiaugtų Sinkius turėdamas savo organizacijos narių eilėse. Sėkmės Los Angeles šauliams. (vb)

NEPAMIRSKITE
ATNAUJINTI
D I R V O S
PRENUMERATĄ

LST Korp! Neo-Lithuania filisteriui

MYKOLUI MAŽEIKAI

mirus, žmonai OLGAI, dukrai KRISTINAI, sesutei Lietuvoje reiškiamo giliausią užuojautą

Korp! Neo-Lithuania
Vyr. Valdyba

A. A.

buv. teisėjui MYKOLUI MAŽEIKAI

mirus, jo žmonai OLGAI, dukteriai KRISTINAI ir kitiems giminėms bei artimiesiems gilią užuojautą reiškiamo bei drauge liūdime

Teofilė ir Zigmas
Mišauskai

Marta ir Vytautas-Aleksandras
Račkauskai

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

2533 West 71 St., Chicago, Ill.

1410 So. 50th Ave., Cicero, Ill.

Tel.: 476-2345

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI